Digitaliseringsdirektoratet Norwegian Digitalisation Agency

Veileder for beskrivelse av datasett, datatjenester og datakataloger

Digitaliseringsdirektoratet

Norwegian Digitalisation Agency

Innmelding av feil og mangler:

Dersom du finner feil eller mangler i dokumentet, ber vi om at dette meldes inn på Github Issues. Dersom du ikke allerede har bruker på Github kan du opprette bruker gratis.

Status: under utarbeidelse **Versjon**: forberedelse til 2.0 **Publisert**: under utarbeidelse

Oppdatert: 2021-06-29

Gjeldende versjon: https://data.norge.no/guide/veileder-beskrivelse-av-datasett/ **Forrige versjon:** https://data.norge.no/guide/veileder-beskrivelse-av-datasett/v1

Redaktørens utkast: https://informasjonsforvaltning.github.io/veileder-beskrivelse-av-datasett/

Innholdsfortegnelse

On	n denne veilederen	6
	Hensikt og avgrensing.	6
	Målgruppe	6
	Struktur	6
	Navnerom som er brukt i denne veilederen	7
Ве	skrivelse av datasett	9
	Eksempel på en datasettbeskrivelse	9
	Obligatoriske egenskaper i en datasettbeskrivelse	. 10
	Datasett - beskrivelse	. 11
	Datasett - identifikator	. 12
	Datasett - tema	. 12
	Datasett - tittel	. 12
	Datasett - utgiver	. 13
	Anbefalte egenskaper i en datasettbeskrivelse	. 14
	Datasett - begrep	. 14
	Datasett - ble generert ved	. 15
	Datasett - datasettdistribusjon	. 15
	Datasett - dekningsområde	. 16
	Datasett - emneord	. 16
	Datasett - følger	. 17
	Datasett - kontaktpunkt	. 18
	Datasett - tidsrom	. 19
	Datasett - tilgangsnivå	. 20
	Valgfrie egenskaper i en datasettbeskrivelse	. 20
	Datasett - annen identifikator	. 22
	Datasett - dokumentasjon	. 22
	Datasett - eksempeldata	. 22
	Datasett - endringsdato	. 22
	Datasett - er del av	. 23
	Datasett - er påkrevd av	. 23
	Datasett - er referert av	. 24
	Datasett - er versjon av.	. 24
	Datasett - erstatter	
	Datasett - erstattes av	. 24
	Datasett - frekvens.	. 24
	Datasett - har del	. 25
	Datasett - har kvalitetsnote	
	Datasett - har måleresultat	

	Datasett - nar versjon	25
	Datasett - i samsvar med	25
	Datasett - kilde	26
	Datasett - krever.	26
	Datasett - kvalifisert kreditering	26
	Datasett - kvalifisert relasjon	26
	Datasett - landingsside	27
	Datasett - opphav.	27
	Datasett - produsent	27
	Datasett - refererer til.	28
	Datasett - relatert ressurs	28
	Datasett - romlig oppløsning.	28
	Datasett - språk	28
	Datasett - tidsromsoppløsning	29
	Datasett - type	29
	Datasett - utgivelsesdato	30
	Datasett - versjon	30
	Datasett - versjonsnote	30
Besl	rivelse av distribusjon	31
E	ksempel på en beskrivelse av en distribusjon	31
O	bligatoriske egenskaper i beskrivelse av en distribusjon	32
	Distribusjon - tilgangsURL	32
A	nbefalte egenskaper i beskrivelse av en distribusjon	32
	Distribusjon - beskrivelse	32
	Distribusjon - format	33
	Distribusjon - lisens	33
	Distribusjon - status	34
	Distribusjon - tilgjengelighet	34
V	algfrie egenskaper i beskrivelse av en distribusjon	35
	Distribusjon - dokumentasjon	36
	Distribusjon - endringsdato	36
	Distribusjon - filstørrelse	36
	Distribusjon - i samsvar med	36
	Distribusjon - komprimeringsformat	37
	Distribusjon - medietype	37
	Distribusjon - nedlastningslenke	37
	Distribusjon - pakkeformat	37
	Distribusjon - policy	37
	Distribusjon - rettigheter	37
	Distribusjon - romlig oppløsning.	37
	Distribusjon - romlig oppløsning	

Distribusjon - språk	. 38
Distribusjon - tidsoppløsning	. 38
Distribusjon - tilgangstjeneste	. 38
Distribusjon - tittel	. 38
Distribusjon - utgivelsesdato	. 38
Beskrivelse av datatjeneste	. 40
Eksempel på en datatjenestebeskrivelse	. 40
Obligatoriske egenskaper i en datatjenestebeskrivelse	. 40
Datatjeneste - endepunktsURL	. 40
Datatjeneste - identifikator	. 40
Datatjeneste - tittel	. 41
Anbefalte egenskaper i en datatjenestebeskrivelse	
Datatjeneste - emneord	. 41
Datatjeneste - endepunktsbeskrivelse	. 41
Datatjeneste - format	. 42
Datatjeneste - kontaktpunkt	. 42
Datatjeneste - tema	. 42
Datatjeneste - tilgjengeliggjør datasett	. 43
Datatjeneste - utgiver	. 43
Valgfrie egenskaper i en datatjenestebeskrivelse	. 43
Datatjeneste - beskrivelse	. 44
Datatjeneste - dokumentasjon	. 44
Datatjeneste - følger	. 44
Datatjeneste - i samsvar med	. 44
Datatjeneste - landingsside	. 45
Datatjeneste - lisens	. 45
Datatjeneste - tilgangsrettigheter	. 45
Datatjeneste - type	. 45
Beskrivelse av katalog	. 46
Eksempel på en katalogbeskrivelse	. 46
Obligatoriske egenskaper i en katalogbeskrivelse	. 47
Katalog - beskrivelse	. 47
Katalog - identifikator	. 48
Katalog - tittel	. 48
Katalog - utgiver.	. 48
Anbefalte egenskaper i en katalogbeskrivelse	. 49
Katalog - datasett	. 49
Katalog - dekningsområde	. 49
Katalog - endringsdato	. 50
Katalog - frekvens	. 50
Katalog - hjemmeside	. 50

	Katalog - lisens	. 50
	Katalog - opphav	. 50
	Katalog - språk	. 51
	Katalog - temaer	. 51
	Katalog - utgivelsesdato	. 51
Va	algfrie egenskaper i en katalogbeskrivelse	. 52
	Katalog - datatjeneste	. 52
	Katalog - er del av	. 52
	Katalog - har del.	. 53
	Katalog - katalog	. 53
	Katalog - katalogpost	. 53
	Katalog - produsent	. 53
	Katalog - rettigheter (brukervilkår)	. 53
Utva	llgte temaer	. 54
	immenheng mellom datasett, distribusjon, datatjeneste, begrep og informasjonsmodell	. 54
Sa		
Sa Be	ammenheng mellom datasett, distribusjon, datatjeneste, begrep og informasjonsmodell	. 55
Sa Be	ammenheng mellom datasett, distribusjon, datatjeneste, begrep og informasjonsmodell	. 55 . 55
Sa Be	ammenheng mellom datasett, distribusjon, datatjeneste, begrep og informasjonsmodell eskrivelse av kvalitet Beskrivelse av kvantifiserbar kvalitet	. 55 . 55 . 56
Sa Be	mmenheng mellom datasett, distribusjon, datatjeneste, begrep og informasjonsmodell eskrivelse av kvalitet Beskrivelse av kvantifiserbar kvalitet Beskrivelse av kvalitet i form av fritekst	. 55 . 55 . 56 . 57
Sa Be	mmenheng mellom datasett, distribusjon, datatjeneste, begrep og informasjonsmodell eskrivelse av kvalitet Beskrivelse av kvantifiserbar kvalitet Beskrivelse av kvalitet i form av fritekst Beskrivelse av kvalitet i form av brukertilbakemeldinger	. 55 . 55 . 56 . 57
Sa Be	mmenheng mellom datasett, distribusjon, datatjeneste, begrep og informasjonsmodell. eskrivelse av kvalitet Beskrivelse av kvantifiserbar kvalitet Beskrivelse av kvalitet i form av fritekst Beskrivelse av kvalitet i form av brukertilbakemeldinger Beskrivelse av at et datasett er autoritativt	. 55 . 55 . 56 . 57 . 57
Sa Be	mmenheng mellom datasett, distribusjon, datatjeneste, begrep og informasjonsmodell. eskrivelse av kvalitet Beskrivelse av kvantifiserbar kvalitet Beskrivelse av kvalitet i form av fritekst Beskrivelse av kvalitet i form av brukertilbakemeldinger Beskrivelse av at et datasett er autoritativt Beskrivelse av at kvaliteten er i samsvar med gitt standard/spesifikasjon.	. 55 . 55 . 56 . 57 . 57 . 58
Sa Be Be	mmenheng mellom datasett, distribusjon, datatjeneste, begrep og informasjonsmodell. eskrivelse av kvalitet Beskrivelse av kvantifiserbar kvalitet Beskrivelse av kvalitet i form av fritekst Beskrivelse av kvalitet i form av brukertilbakemeldinger Beskrivelse av at et datasett er autoritativt Beskrivelse av at kvaliteten er i samsvar med gitt standard/spesifikasjon eskrivelse av juridiske rammer	. 55 . 55 . 56 . 57 . 57 . 58 . 58
Sa Be Be Be	mmenheng mellom datasett, distribusjon, datatjeneste, begrep og informasjonsmodell eskrivelse av kvalitet Beskrivelse av kvantifiserbar kvalitet Beskrivelse av kvalitet i form av fritekst Beskrivelse av kvalitet i form av brukertilbakemeldinger Beskrivelse av at et datasett er autoritativt Beskrivelse av at kvaliteten er i samsvar med gitt standard/spesifikasjon eskrivelse av juridiske rammer eskrivelse av tidsserie/datasettserie	. 55 . 56 . 57 . 57 . 58 . 58 . 59
Sa Be Be Be	ammenheng mellom datasett, distribusjon, datatjeneste, begrep og informasjonsmodell eskrivelse av kvalitet Beskrivelse av kvantifiserbar kvalitet Beskrivelse av kvalitet i form av fritekst Beskrivelse av kvalitet i form av brukertilbakemeldinger Beskrivelse av at et datasett er autoritativt Beskrivelse av at kvaliteten er i samsvar med gitt standard/spesifikasjon eskrivelse av juridiske rammer eskrivelse av tidsserie/datasettserie eskrivelse av åpne data	. 55 . 55 . 56 . 57 . 57 . 58 . 58 . 59 . 60
Sa Be Be Be	Immenheng mellom datasett, distribusjon, datatjeneste, begrep og informasjonsmodell eskrivelse av kvalitet Beskrivelse av kvalitet i form av fritekst Beskrivelse av kvalitet i form av brukertilbakemeldinger Beskrivelse av at et datasett er autoritativt Beskrivelse av at kvaliteten er i samsvar med gitt standard/spesifikasjon eskrivelse av juridiske rammer eskrivelse av tidsserie/datasettserie eskrivelse av åpne data Åpne data via distribusjon(er)	. 55 . 55 . 56 . 57 . 58 . 58 . 59 . 60 . 61

Om denne veilederen

Hensikt og avgrensing

Denne veilederen skal bidra til bedre beskrivelser av datasett, datatjenester og datakataloger. For offentlige virksomheter kan dette være en del av prosessene for å skape orden i eget hus, oppnå mer gjenbruk av data mellom offentlige virksomheter og å gjøre mer åpne offentlige data tilgjengelig for næringsliv og sivilsamfunn. Se Veileder for orden i eget hus for hvordan din virksomhet skaper orden i eget hus, bl.a. hvordan kartlegge hvilke data som skal beskrives.

Denne veilederen tar utgangspunktet i at din virksomhet har kartlagt hvilke data som skal beskrives. Veilederen skal gi en hjelp i å beskrive datasett og datatjenester i henhold til Standard for beskrivelse av datasett, datatjenester og datakataloger (DCAT-AP-NO) v.2, slik at beskrivelsene lettere kan forstås og brukes av andre.

Det er ikke et mål for denne veilederen å beskrive alle klasser og egenskaper i DCAT-AP-NO. Gi oss beskjed hvis det er ting som du savner veiledning av, fortrinnsvis meldes inn på Github Issues og konkrete eksempler på data.

Denne veilederen er ikke en teknisk og normativ spesifikasjon. For normative beskrivelser av alle klasser og egenskaper i DCAT-AP-NO, se DCAT-AP-NO og valideringsreglene (shacl). Ikke alle eksempler i denne veilederen er komplette, heller ikke med tanke på obligatoriske egenskaper.

Denne veilederen er ikke en direkte veiledning for bruk av registreringsverktøyet i Fellesdatakatalogen.

Målgruppe

Målgruppen for denne veilederen er primært deg som skal beskrive datasett, datatjenester og datakataloger i din virksomhet i henhold til DCAT-AP-NO v.2.

Sekundært kan også veilederen brukes av deg som skal utvikle/tilpasse verktøystøtte i virksomhetene for beskrivelser av datasett/datatjenester/datakataloger og/eller eksponering av slike beskrivelser i henhold til DCAT-AP-NO v.2.

Struktur

Denne veilederen beskriver hvordan du beskriver følgende i henhold til DCAT-AP-NO v.2:

- et datasett (se under Beskrivelse av datasett)
- en distribusjon av et datasett (se under Beskrivelse av distribusjon)
- en datatjeneste (se under Beskrivelse av datatjeneste)
- en (data)katalog (se under Beskrivelse av katalog)

Veilederen inneholder også veiledning ang. noen utvalgte temaer som går på tvers av ovennevnte:

• Sammenheng mellom datasett, distribusjon, datatjeneste, begrep og informasjonsmodell

- Beskrivelse av juridiske rammer
- Beskrivelse av kvalitet
- Beskrivelse av tidsserie/datasettserie
- Beskrivelse av åpne data
- Bruk av kontrollerte vokabularer

Navnerom som er brukt i denne veilederen

Tabell 1. Teknisk veiledning - Navnerom som er brukt i denne veilederen

Prefiks	Navnerom	Forklaring/navn
adms	http://www.w3.org/ns/adms#	Asset Description Metadata Schema
cpsv	http://purl.org/vocab/cpsv#	Core Public Service Vocabulary
cpsvno	https://data.norge.no/vocabulary/cpsvno#	Norsk applikasjonsprofil av CPSV (CPSV-AP-NO)
dcat	http://www.w3.org/ns/dcat#	Data Catalog Vocabulary
dct	http://purl.org/dc/terms/	DCMI Metadata Terms
dqv	http://www.w3.org/ns/dqv#	Data Quality Vocabulary
dqvno	https://data.norge.no/vocabulary/dqvno#	Norsk applikasjonsprofil av DQV (Data Quality Vocabulary)
eli	http://data.europa.eu/eli/ontology#	European Legislation Identifier
foaf	http://xmlns.com/foaf/0.1/	FOAF Vocabulary
locn	http://www.w3.org/ns/locn#	Core Location Vocabulary
modelld catno	https://data.norge.no/vocabulary/ modelldcatno#	Spesifikasjon for beskrivelse av informasjonsmodeller (ModellDCAT-AP-NO)
oa	https://www.w3.org/TR/annotation-vocab/#	Web Annotation Ontology
owl	http://www.w3.org/2002/07/owl#	OWL Web Ontology Language
prov	http://www.w3.org/ns/prov#	PROV-O: The PROV Ontology
provno	https://data.norge.no/vocabulary/provno#	Norsk applikasjonsprofil av PROV-O
rdfs	http://www.w3.org/2000/01/rdf-schema#	RDF Vocabulary Description Language 1.0: RDF Schema
skos	http://www.w3.org/2004/02/skos/core#	SKOS Simple Knowledge Organization System
time	https://www.w3.org/2006/time	Time Ontology in OWL
vcard	http://www.w3.org/2006/vcard/ns#	vCard Ontology
xkos	http://rdf-vocabulary.ddialliance.org/xkos#	An SKOS extension for representing statistical classifications

xsd	http://www.w3.org/2001/XMLSchema#	XML Schema Part 2: Datatypes Second
		Edition

Beskrivelse av datasett

Se Veileder for orden i eget hus for hvordan din virksomhet kartlegger hvilke datasett som skal beskrives.

Hovedhensikten med å beskrive et datasett er at andre (internt eller eksternt) lettere skal kunne forstå hva slags datasett du har, for bl.a. å kunne vurdere om de kan gjenbruke/viderebruke dette datasettet fra deg.

For at andre skal kunne forstå dine beskrivelser, er det visse spilleregler for hvordan et datasett skal/bør/kan beskrives.

Dette kapittelet forklarer hvordan et datasett beskrives i henhold til kravene i forvaltningsstandarden DCAT-AP-NO v.2, dog uten at du må kunne DCAT-AP-NO.

For deg som skal utvikle/tilpasse verktøystøtte for datasettbeskrivelse i henhold til DCAT-AP-NO, inneholder veilederen også en teknisk veiledning bakerst i hvert avsnitt. NB! Bortsett fra det første eksemplet, er ikke alle eksempler i RDF Turle komplette og de kan mangle bl.a. verdier for obligatoriske egenskaper.

Eksempel på en datasettbeskrivelse

Under er et eksempel på en datasettbeskrivelse, med dummydata, hvor egenskaper med * foran er obligatoriske:

*Tittel: Eksempeldatasett

*Utgiver: Direktoratet for eksempler

*Beskrivelse: Datasett med testdata. Formålet med dette datasettet er å illustrere hvordan et datasett skal/bør/kan beskrives iht. DCAT-AP-NO.

*Tema: Forvaltning og offentlig sektor

Begrep: testdata

Dekningsområde: Norge Oppdateringsfrekvens: Daglig

Tilgangsnivå: Offentlig

Distribusjon: https://data.direks.eks/eksempeldata.csv (NB! dummy-URL som ikke virker)

Kontaktpunkt: Direktoratet for eksempler, eks@direks.eks (NB! dummy-e-postadresse som

ikke virker)

Språk: Norsk bokmål

Teknisk veiledning

Eksemplet ovenfor i RDF Turtle:

```
@prefix dcat: <http://www.w3.org/ns/dcat#> .
@prefix dct: <http://purl.org/dc/terms/> .
@prefix vcard: <http://www.w3.org/2006/vcard/ns#> .
@prefix xsd: <http://www.w3.org/2001/XMLSchema#> .
@prefix : <https://data.direks.eks/> .
<https://data.direks.eks/eksempeldata> a dcat:Dataset ;
  ### obligatoriske egenskaper:
    dct:identifier "https://data.direks.eks/eksempeldata"^^xsd:anyURI ; #
identifikator
    dct:title "Eksempeldatasett"@nb ; # tittel
    dct:publisher <https://organization-</pre>
catalogue.fellesdatakatalog.digdir.no/organizations/9999999999; # utgiver, med dummy-
org.nr.
    dct:description "Datasett med testdata"@nb ;
    dcat:theme <http://publications.europa.eu/resource/authority/data-theme/GOVE> ; #
tema, Forvaltning og offentlig sektor
  ### anbefalte egenskaper:
    dct:subject <http://publications.europa.eu/resource/authority/dataset-
type/TEST DATA> ; # begrep, 'testdata'
    dct:spatial <http://publications.europa.eu/resource/authority/country/NOR> ; #
dekningsområde, Norge
    dct:accrualPeriodicity
<a href="http://publications.europa.eu/resource/authority/frequency/DAILY">http://publications.europa.eu/resource/authority/frequency/DAILY</a>; # frekvens,
daglig oppdatering
    dct:accessRights <http://publications.europa.eu/resource/authority/access-
right/PUBLIC> ; # tilgangsnivå, offentlig
  ### valgfrie egenskaper:
    dct:language <http://publications.europa.eu/resource/authority/language/NOB> ; #
språk, norsk bokmål
    dcat:contactPoint [ a vcard:Organization ; # kontaktpunkt, med dummy data
       vcard:hasEmail <mailto:eks@direks.eks> ; # e-post
       vcard:organization-unit "Direktoratet for eksempler" ; # navn
       ];
  dcat:distribution [ a dcat:Distribution ; # distribusjon, med dummy data
    ### obligatoriske egenskaper:
      dcat:accessURL <https://data.direks.eks/eksempeldata.csv> ; # tilgangsURL, med
dummy URL
    ### anbefalte egenskaper:
      dct:license <http://publications.europa.eu/resource/authority/licence/CC_BY_4_0>
; # lisens
    ];
```

Obligatoriske egenskaper i en datasettbeskrivelse

Som et minimum skal følgende tas med i en datasettbeskrivelse:

• Datasett - beskrivelse: beskrivelse av datasettet.

- Datasett identifikator: identifikator til datasettet.
- Datasett tema: tema som datasettet kan sorteres under.
- Datasett tittel: navnet på datasettet.
- Datasett utgiver: aktør (organisasjon) ansvarlig for å gjøre datasettet tilgjengelig.

Datasett - beskrivelse

For at andre skal kunne vite hva slags datasett du har, skal du oppgi en kort og presis beskrivelse av datasettet .

- Beskrivelsen skal være kortfattet slik at lister over datasett forståes ved å lese de første linjene.
- Hensikten med datasettet bør komme fram (f.eks. "Løsøreregisteret inneholder tinglyste flyttbare eiendeler").
- Beskriv hva datasettet inneholder. Hvilke opplysninger som utgjør kjernen i datasettet bør angis.
- Feltinnhold skal ikke listes, men listes i Datasett emneord eller Datasett begrep.
- Beskrivelsen er ikke en gjentakelse av Datasett tittel.
- Bruk folkelige ord (f.eks. "Løsøre" må forklares. F.eks. "flyttbare eiendeler (Løsøre)", ev. bare folkelige uttrykk mens faguttrykket tas med som Datasett emneord slik at det gir treff i søk).
- Beskriv avgrensninger, hva datasettet ikke inneholder, dersom dette kan misforstås ut fra tittelen.
- Begrens bruk av lenker og markup (formatering) i teksten. Skal man angi språk må teksten formelt sett være fri for lenker og formatering (HTML).
- Der målform er kjent skal "nb" eller "nn" brukes, "no" brukes ellers.

Eksempler

- □ "Løsøreregisteret inneholder løsøre med unntak av skip og luftfartøy" Et lite folkelig ord (løsøre) er brukt. Avgrensningene her er greie.
- □ "Løsøreregisteret inneholder tinglyste flyttbare eiendeler som biler og båter" Hva som inngår i datasettet er godt beskrevet, men unntakene her er utelatt.
- ☑ "Løsøreregisteret inneholder tinglyste flyttbare eiendeler med unntak av skip og luftfartøy"

Teknisk veiledning

Dette tilsvarer Datasett: beskrivelse (dct:description) i DCAT-AP-NO.

```
<etDatasett> a dcat:Dataset ;
  dct:description "Løsøreregisteret inneholder tinglyste flyttbare eiendeler med
unntak av skip og luftfartøy"@nb .
```

Datasett - identifikator

For å kunne referere til et datasett er det nødvendig å tilordne datasettet en identifikator. Identifikatoren er som regel systemgenerert av verktøyet som brukes til å beskrive et datasett, slik at du som vanlig bruker ikke trenger å oppgi verdien til denne egenskapen manuelt.

Teknisk veiledning

Dette tilsvarer Datasett: identifikator (dct:identifier) i DCAT-AP-NO, se Om identifikator (dct:identifier).

Datasett - tema

For å kunne sortere datasettet inn under gitte kategorier er det nødvendig å tilordne "tema" til datasettet.

- Ett eller flere temaer skal velges fra den kontrollerte listen av EU-temaer.
- Ett eller flere temaer bør velges fra den norske LOS.

Eksempler

```
✓ Helse (HEAL fra EU-listen)
```

☑ Helsestasjon (helsestasjon fra LOS)

Tekinisk veiledning

Dette tilsvarer Datasett: tema (dcat: theme) i DCAT-AP-NO.

Eksempel i RDF Turtle:

```
<etDatasett> a dcat:Dataset ;
  dcat:theme <http://publications.europa.eu/resource/authority/data-theme/HEAL> , #
helse
  <https://psi.norge.no/los/ord/helsestasjon> . # helsestasjon
```

Datasett - tittel

For at andre lett skal kunne se hva datasettet ditt omhandler når datasettet f.eks. er listet opp blant mange andre datasett, er det nødvendig å gi datasettet ditt en tittel.

- Tittelen skal være kortfattet, kunne stå alene og gi mening.
- Organisasjonens navn trenger ikke å være med, med mindre det er spesielt relevant for datasettets innholdsmessige utvalg.
- Tittelen skal gjenspeile avgrensninger dersom datasettet er avgrenset i populasjonen populasjonen er avgrenset av geografi eller formål, f.eks. "... med støtte i Lånekassen", "... i Oslo", " Folketellingen av 1910". Der populasjonen ikke er avgrenset angis IKKE dette (f.eks. valgkrets)
- Forkortelser skal skrives helt ut (DTM10 erstattes av "Digital Terrengmodell 10m oppløsning (DTM10)" . Bruk eventuelt Datasett emneord til forkortelser. Målgruppen er personer som

ønsker å finne relevante datasett raskt, unngå derfor interne navn eller forkortelser i tittel. I det offentlige opererer man ofte med flere titler eller navn på ting. Et datasett kan ha et offisielt navn, et kortnavn og en forkortelse. For eksempel: Datasettet "Administrative enheter i Norge" har ABAS som forkortelse. Det er sjelden man bruker den fulle tittelen, så for å gjøre et datasett mest mulig søkbart er det behov for at man kan registrere kortnavn, forkortelser og/eller alternative titler.

• Lov- eller forskriftshjemlede navn bør brukes i tittel (f.eks. Jegerregisteret)

Eksempler

- ☑ "Bomstasjoner i Norge"
- □ "Statens vegvesens oversikt over Bomstasjoner i Norge"
- ☑ "Digital Terreng Modell 10m oppløsning (DTM10)"
- □ "DTM10"

Teknisk veiledning

Dette tilsvarer Datasett: tittel (dct:title) i DCAT-AP-NO.

Eksempel i RDF Turtle:

```
<etDatasett> a dcat:Dataset ;
dct:title "Bomstasjoner i Norge"@nb .
```

Datasett - utgiver

For at andre lett skal kunne se hvem som er ansvarlig for at datasettet ditt *er* tilgjengelig (ikke nødvendigvis samme som den som faktisk gjør datasettet tilgjengelig), er det nødvendig å oppgi utgiver.

- Skal peke på en virksomhet (juridisk person, organisasjonsledd, underenhet).
- Utgiveren av datasettet forvalter sammensetning av dataene, altså datasettet, og ikke nødvendigvis selve dataene.

Eksempler

☑ Arbeids- og velferdsetaten

Teknisk veiledning

Dette tilsvarer Datasett: utgiver (dct:publisher) i DCAT-AP-NO.

```
<etDatasett> a dcat:Dataset ;
  dct:publisher <https://organization-
catalogue.fellesdatakatalog.digdir.no/organizations/889640782> . #NAV
```

Anbefalte egenskaper i en datasettbeskrivelse

Følgende opplysninger bør du ta med i en datasettbeskrivelse hvis de finnes:

- Datasett begrep: begrep som er viktig for å forstå og tolke datasettet.
- Datasett ble generert ved: aktivitet ved hvilken datasettet ble generert.
- Datasett datasettdistribusjon: tilgjengelig distribusjon av datasettet.
- Datasett dekningsområde: geografisk område dekket av datasettet.
- Datasett emneord: emneord (søkeord) dekket av datasettet.
- Datasett følger: regelverk som datasettet følger.
- Datasett kontaktpunkt: kontaktpunkt ved spørsmål om datasettet.
- Datasett tidsrom: tidsrom dekket av datasettet.
- Datasett tilgangsnivå: i hvilken grad datasettet kan bli gjort tilgjengelig.

Datasett - begrep

For at andre lett skal kunne forstå typer innhold i datasettet ditt, skal du knyttet datasettet til relevante begrepsdefinisjoner *hvis* de finnes.

- innholdstyper i datasettet beskrives med referanse til begreper i begrepskatalog
- dersom det ikke kan benyttes en begrepskatalog brukes Datasett emneord.

Eksempler

☑ Løsøre, Pant, Tinglysing

Ytterligere anbefalinger

Et datasett bør knyttes til de aktuelle og sentrale begrepene i en begrepskatalog. Ved å henvise til gjennomarbeidede definisjoner som forvaltes av din virksomhet eller andre, sikrer vi at det er tydelig hvordan et begrep brukt i datasettet skal forstås og at denne forståelsen til en hver tid er riktig og oppdatert. Vi ønsker at alle datasettene skal ha lenker til de aktuelle begrepene i virksomhetens katalog, slik at det er tydelig definert hva begrepene innebærer.

I Referansekatalogen **finner du relevante** forvaltningsstandarder for bruksområdet "Begrepsanalyse og definisjonsarbeid".

Teknisk veiledning

Dette tilsvarer Datasett: begrep (dct:subject) i DCAT-AP-NO.

Datasett - ble generert ved

Hvilken type aktivitet dine data ble generert ved, kan ha betydning for dem som skal vurdere gjenbruk/viderebruk av dine data. Du skal derfor oppgi dette *hvis* det er mulig.

Det anbefales å bruke en av følgende verdier:

- ved vedtak: datasettet ble generert som et resultat / ifm. et vedtak. Eksempel: skatteoppgjør.
- ved innhenting fra tredjepart: datasettet ble hentet inn fra en tredjepart. Eksempel: preutfylt skattemelding.
- ved innhenting fra brukeren: datasettet ble generert på grunnlag av data fra brukeren. Eksempel: innlevert skattemelding.

Eksempler:

✓ ved vedtak

Teknisk veiledning

Dette tilsvarer Datasett: ble generert ved (prov:wasGeneratedBy) i DCAT-AP-NO.

Følgende predefinerte instanser av prov: Activity skal brukes:

- ved vedtak: provno:administrativeDecision
- ved innhenting fra tredjepart: provno:collectingFromThirdparty
- ved innhenting fra brukeren: provno:collectingFromUser

Eksempel i RDF Turtle:

```
@prefix provno: <https://data.norge.no/vocabulary/provno#> .

<A> a dcat:Dataset ;
   prov:wasGeneratedBy provno:administrativeDecision . # vedtak
```

Datasett - datasettdistribusjon

Hvis datasettet ditt er gjort tilgjengelig skal du beskrive hvor det faktiske datasettet finnes (f.eks. hvor datafilen kan lastes ned), slik at andre skal kunne få tak i datasettet ditt.

- Det angis i utgangspunktet en distribusjon per fil, feed eller API
- Dersom det er ett API som leverer flere filformater angis det som en distribusjon
- Se også under Sammenheng mellom datasett, begrep, distribusjon, datatjeneste og informasjonsmodell

Teknisk veiledning

Dette tilsvarer Datasett: datasettdistribusjon (dcat:distribution) i DCAT-AP-NO.

```
<etDatasett> a dcat:Dataset ;
    dcat:distribution <enDistribusjon> . # refererer til en beskrivelse av en
distribusjon
```

Datasett - dekningsområde

Hvis datasettet ditt kun har innhold fra visse geografiske områder, skal du oppgi dette. Datasettet "Observert hekking av grågås i Oppdal" har f.eks. kommune Oppdal som sitt geografiske dekningsområde.

- Minst en av verdiene skal være fra kontrollerte vokabularer Continent, Country, Place eller GenNames.
- Administrative enheter fra Kartverket bør brukes for å angi geografiske områder i Norge.
- Flere områder kan angis om relevant.

Eksempler

- ✓ Norge (lenke: http://publications.europa.eu/resource/authority/country/NOR)
- ☑ Oppdal (lenke: https://data.geonorge.no/administrativeEnheter/kommune/id/172879)

Teknisk veiledning

Dette tilsvarer Datasett: dekningsområde (dct:spatial) i DCAT-AP-NO.

Eksempel i RDF Turtle:

Datasett - emneord

Ord og uttrykk som hjelper brukeren til å finne datasettet og som ikke kan knyttes til publiserte begrepsdefinisjoner, inkluderes som emneord.

- Angi synonymer til hjelp i søk
- Angi sentralt innhold i datasettet som ikke finnes begrepsdefinisjoner for ennå

I noen tilfeller mangler noen av begrepsdefinisjonene som er sentrale for å beskrive datasettet, eller du har et ord som ikke formelt forbindes med datasettet men som du vet at mange likevel bruker. Da kan du bruke denne egenskapen til å sørge for at disse emneordene likevel gir treff i søkemotoren.

Eksempler

✓ uførepensjon, uførepensjonister, uførereform

Teknisk veiledning

Dette tilsvarer Datasett: emneord (dcat:keyword) i DCAT-AP-NO.

Eksempel i RDF Turtle:

```
<etDatasett> a dcat:Dataset ;
dcat:keyword "uførepensjon"@nb, "uførepensjonister"@nb, "uførereformen"@nb .
```

Datasett - følger

Hvis (oppretting og/eller forvaltning av) datasettet ditt følger gitte regelverk, skal det opplyses om.

• Angi referanse til regelverk som datasettet følger, og derfra referanse til ev. lovhjemmel.

Eksempler

- ☑ Regel for skjerming, med lenke til lovhjemmel.
- **☑** Regel for utlevering, med lenke til lovhjemmel.
- **☑** Behandlingsgrunnlag, med lenke til lovhjemmel.

Teknisk veiledning

Dette tilsvarer Datasett: følger (cpsv:follows) i DCAT-AP-NO.

Det er predefinerte instanser av cpsv:Rule for hhv. skjermingsregel (cpsvno:ruleForNonDisclosure), utleveringsregel (cpsvno:ruleForDisclosure) og behandlingsgrunnlag (cpsvno:ruleForDataProcessing), som bør brukes ved angivelse av de aktuelle typer regelverk.

```
@prefix cpsvno: <https://data.norge.no/vocabulary/cpsvno#> .
<etDatasett> a dcat:Dataset ;
 cpsv:follows [ a cpsv:Rule ;
       dct:type cpsvno:ruleForNonDisclosure ; # skjermingsregel
       cpsv:implements [ a eli:eli:LegalResource ; # regulativ ressurs
              dct:type <lov> ; # type ressurs (obligatorisk egenskap)
              rdfs:seeAlso "https://lovdata.no/NL/lov/2016-05-27-14/§3-1" ; #
referanse
             dct:title "Skatteforvaltningsloven §3-1"@nb ; # tittel
       1;
     ] , [ a cpsv:Rule ;
          dct:type cpsvno:ruleForDisclosure ; # utleveringsregel
          cpsv:implements [ a eli:LegalResource ; # regulativ ressurs
                dct:type <lov> ; # type ressurs (obligatorisk egenskap)
                rdfs:seeAlso "https://lovdata.no/NL/lov/2016-05-27-14/§3-3"; #
referanse
                dct:title "Skatteforvaltningsloven §§ 3-3 til 3-9"@nb ; # tittel
         ];
       ], [ a cpsv:Rule ;
            dct:type cpsvno:ruleForDataProcessing ; # behandlingsgrunnlag
            cpsv:implements [ a eli:LegalResource ; # regulativ ressurs
                dct:type <lov> ; # type ressurs (obligatorisk egenskap)
                rdfs:seeAlso "https://lovdata.no/NL/lov/2016-05-27-14/§3-3"; #
referanse
                dct:title "Skatteforvaltningsloven §§ 3-3 til 3-9"@nb ; # tittel
           ];
          ];
<lov> a skos:Concept , eli:ResourceType ; # ressurstype 'lov'
  skos:prefLabel "lov"@nb ; # anbefalt term
  skos:definition "rettsregler som fastsetter rettigheter og plikter"@nb ; #
definisjon
```


Kommentaren til rdfs:seeAlso i DCAT-AP-NO sier "for referanse til Lovdata bør ELI-URI brukes". I RDF-eksemplet ovenfor er ELI-URI imidlertid ikke brukt. Dette fordi det p.t. ikke er knyttet funksjonalitet til ELI-URI for henvisninger til deler av en lov, f.eks. §3-3. Det vil si at det for øyeblikket er mulig å henvise til deler ved å bruke ELI, f.eks. https://lovdata.no/eli/lov/2016/05/27/14/nor/section/3-3, men oppslaget vil lede til en hel lov og ikke til §3-3.

Datasett - kontaktpunkt

For at andre skal kunne kontakte utgiveren av et datasett, bør kontaktinformasjonen til utgiveren oppgis.

• Angi kontaktinformasjonen som kan brukes ved henvendelser om et datasett.

• Vi anbefaler sterkt å bruke organisatoriske enheter og ikke enkeltpersoner som kontaktpunkt.

Eksempler

☑ Opplysningsavdelingen, Brønnøysundregistrene

Teknisk veiledning

Dette tilsvarer Datasett: kontaktpunkt (dcat:contactPoint) i DCAT-AP-NO.

Vcard benyttes for å beskrive kontaktpunktet.

Eksempel i RDF Turtle:

```
<etDatasett> a dcat:Dataset ; # datasett
  dcat:contactPoint [ a vcard:Organization ; # kontaktpunkt
    vcard:hasEmail <mailto:OA-fagstillinger@brreg.no> ; # e-post
    vcard:organization-unit "Opplysningsavdelingen, Brønnøysundregistrene" ; # navn
] .
```

Datasett - tidsrom

Hvis innholdet i et datasett dekker et avgrenset tidsrom, skal dette opplyses om.

- Angi tidsmessig avgrensning dersom datasett kun har innhold fra visse perioder. For mange datasett knyttet til registerfunksjoner vil tidsrom være direkte koblet mot oppdateringsfrekvens. For andre datasett vil tidsrom være vesentlig i forhold til forståelse av bruk av dataene, f.eks. folketellinger.
- Dersom det er angitt en periode med årstall, tolkes dette som fra og med 1. januar første år til og med 31. desember siste år.
- Ved ett årstall på begynnelse, men ikke angitt slutt, tolkes det at datasettet har data også i en ubestemt fremtid og tilsvarende om startdatoen mangler antas det at det er ikke angitt om datasettet har en start.
- Dersom datasettet er en av flere i en tidsserie anbefales det at det lages et overordnet datasett for tidsserien uten distribusjoner som peker på hver datasett.
- Det benyttes tidsstempel for registreringen av første og siste dataelement i datasettet.
- Det kan angis flere tidsperioder per datasett, men det anbefales at periodene ikke er overlappende.

Eksempler

☑ "1901"

Teknisk veiledning

Dette tilsvarer Datasett: tidsrom (dct:temporal) i DCAT-AP-NO.

```
<etDatasett> a dcat:Dataset ;
  dct:temporal [ a dct:PeriodOfTime ;
  dcat:startDate "1901-01-01"^^xsd:date ;
  dcat:endDate "1901-12-31"^^xsd:date ;
] .
```

Datasett - tilgangsnivå

Uansett om datasettet ditt er gjort tilgjengelig eller ikke, bør du oppgi i hvilken grad datasettet kan bli gjort tilgjengelig for allmennheten, såkalt tilgangsnivå.

- Angi om datasettet er helt eller delvis skjermet for innsyn, ved å bruke en av verdiene fra EU sitt kontrollerte vokabular Access right: f.eks. "offentlig" (PUBLIC).
- Skal gjenspeile det mest begrensede feltet/opplysningen i datasettet.
- Varianter av datasettet kan være offentlig ved at det utelater de felt som gjør at det opprinnelige datasettet er begrenset teller unntatt offentlighet. (se relasjoner mellom datasett).
- Ved bruk av verdiene "begrenset offentlighet" og "unntatt offentlighet" er egenskapen Datasett følger anbefalt.

Eksempler

Enhetsregisteret (hele):

■ begrenset offentlighet

Enhetsregisteret - Juridisk person (hovedenhet):

☑ offentlig

Teknisk veiledning

Dette tilsvarer Datasett: tilgangsnivå (dct:accessRights) i DCAT-AP-NO.

Eksempel i RDF Turtle:

```
<etDatasett> a dcat:Dataset ;
  dcat:accessRights <http://publications.europa.eu/resource/authority/access-
right/PUBLIC> .
```

Valgfrie egenskaper i en datasettbeskrivelse

I tillegg til obligatoriske (skal brukes) og anbefalte (bør brukes) egenskaper, er det en del egenskaper som er valgfrie (kan brukes) i en datasettbeskrivelse:

- Datasett annen identifikator: sekundær identifikator til datasettet.
- Datasett dokumentasjon: referanse til side eller dokument som beskriver datasettet ytterligere.
- Datasett eksempeldata: referanse til eksempeldata av datasettet.

- Datasett endringsdato: dato for siste oppdatering av datasettet.
- Datasett er del av: datasett som dette datasettet er en del av.
- Datasett er påkrevd av: datasett som er avhengig av dette datasettet.
- Datasett er referert av: datasett som refererer til dette datasettet.
- Datasett er versjon av: datasett som dette datasettet er en versjon av.
- Datasett erstatter: datasett som dette datasettet erstatter.
- Datasett erstattes av: datasett som er erstattet av dette datasettet.
- Datasett frekvens: oppdateringsfrekvens av innholdet i datasettet.
- Datasett har del: datasett som inngår i dette datasettet.
- Datasett har kvalitetsnote: tekstlig beskrivelse av kvalitet på datasettet.
- Datasett har måleresultat: kvantifiserbar beskrivelse av kvalitet på datasettet.
- Datasett har versjon: datasett som er versjon av dette datasettet.
- Datasett i samsvar med: standard/spesifikasjon (inkl. informasjonsmodell) som datasettet er i samsvar med.
- Datasett kilde: datasett som dette datasettet er avledet fra.
- Datasett krever: datasett som dette datasettet er avhengig av.
- Datasett kvalifisert kreditering: aktør som har en eller annen form for ansvar for datasettet.
- Datasett kvalifisert relasjon: beslektet ressurs (f.eks. en publikasjon)
- Datasett landingsside: nettside som gir tilgang til datasettet, tilleggsinfo om datasettet etc.
- Datasett opphav: beskrivelse av endring i eierskap og forvaltning av datasettet.
- Datasett produsent: aktør som har produsert datasettet.
- Datasett refererer til: en annen ressurs som kan være nyttig for brukere av datasettet å være oppmerksom på.
- Datasett relatert ressurs: annen beslektet ressurs.
- Datasett romlig oppløsning: minst romlig oppløsning for datasettet.
- Datasett språk: språk datasettet er på.
- Datasett tidsoppløsning: miste oppløsning i tidsperiode i datasettet.
- Datasett type: datasettets type.
- Datasett utgivelsesdato: dato for den formelle utgivelsen av datasettet.
- Datasett versjon: versjonsnummer eller annen versjonsbetegnelse for datasettet.
- Datasett versjonsnote: beskrivelse av forskjellene mellom denne og en tidligere versjon av datasettet.

Ikke alle valgfrie egenskaper er beskrevet i etterfølgende avsnitt. Se under Hensikt og avgrensning for hvordan du kan melde inn behov for beskrivelser.

Datasett - annen identifikator

<ikke beskrevet, tilsvarer Datasett: annen identifikator (adms:identifier) i DCAT-AP-NO>

Datasett - dokumentasjon

Utdypende dokumentasjon av datasettet angis ved å peke på en side der den finnes.

Eksempler

```
https://confluence.brreg.no/display/DBNPUB/
Informasjonsmodell+for+Enhetsregisteret+og+Foretaksregisteret
```

Teknisk veiledning

Dette tilsvarer Datasett: dokumentasjon (foaf:page) i DCAT-AP-NO.

Eksempel i RDF Turtle:

```
<etDatasett> a dcat:Dataset ;
  foaf:page
<https://confluence.brreg.no/display/DBNPUB/Informasjonsmodell+for+Enhetsregisteret+og
+Foretaksregisteret> .
```

Datasett - eksempeldata

Benyttes for å gi eksempeldata for et datasett, og hvordan en faktisk distribusjon ser ut.

• Dersom datasettet inneholder personopplysninger vil det være nyttig for bruker å se et eksempeldatasett som f.eks. viser en anonymisert rad i datasettet.

Teknisk veiledning

Dette tilsvarer Datasett: eksempeldata (adms:sample) i DCAT-AP-NO.

Eksempel i RDF Turtle:

```
<etDatasett> a dcat:Dataset ;
  adms:sample <distribusjonAvEksempeldata> .

<distribusjonAvEksempeldata> a dcat:Distribution ;
  dcat:accessURL <https://eks.direks.eks/datasets/eksempelData1.csv> .
```

Datasett - endringsdato

For at andre skal kunne vite når datasettet sist ble oppdatert angis tidspunkt for siste endring.

- Tidspunktet angir når innholdet i datasettet sist er endret.
- Angis som dato (xsd:date) eller tidspunkt (xsd:dateTime).

Eksempler

☑ 01.01.2017

Teknisk veiledning

Dette tilsvarer Datasett: endringsdato (dct:modified) i DCAT-AP-NO.

Eksempel i RDF Turtle:

```
<etDatasett> a dcat:Dataset ;
dct:modified "2017-01-01"^^xsd:date .
```

Datasett - er del av

Brukes til å angi at det aktuelle datasettet er en delmengde at et annet datasett.

- Der registre oppdeles i mindre datasett skal relasjonen brukes. F.eks. er datasettet Underenheter er del av datasettet Enhetsregisteret.
- Den motsatte relasjonen Datasett har del brukes til å uttrykke at et datasett består av andre datasett.

Teknisk veiledning

Dette tilsvarer Datasett: er del av (dct:isPartOf) i DCAT-AP-NO.

Eksempel i RDF Turtle:

```
<underenheter> a dcat:Dataset ;
  dct:isPartOf <enhetsregisteret> .
<enhetsregisteret> a dcat:Dataset .
```

Datasett - er påkrevd av

Brukes til å referere til annet datasett som det aktuelle datasettet er nødvendig for.

Teknisk veiledning

Dette tilsvarer Datasett: er påkrevd av (dct:isRequiredBy) i DCAT-AP-NO.

```
<datasettA> a dcat:Dataset ;
  dct:isRequiredBy <datasettB> .

<datasettB> a dcat:Dataset .
```

Datasett - er referert av

Motsatt av Datasett - refererer til.

<ikke beskrevet, tilsvarer Datasett: er referert av (dct:isReferencedBy) i DCAT-AP-NO>

Datasett - er versjon av

Brukes til å referere til et annet datasett som det aktuelle datasettet er en versjon av.

• I prinsippet det samme datasettet, men hvor innholdet er blitt oppdatert f.eks. på bakgrunn av bedret datakvalitet e.l.

Teknisk veiledning

Tilsvarer Datasett: er versjon av (dct:isVersionOf) i DCAT-AP-NO.

Eksempel i RDF Turtle:

```
<etDatasett> a dcat:Dataset ;
  dct:isVersionOf <forrigeVersjon> .
<forrigeVersjon> a dcat:Dataset .
```

Datasett - erstatter

Motsatt av Datasett - erstattes av.

<ikke beskrevet, tilsvarer Datasett: erstatter (dct:replaces) i DCAT-AP-NO>

Datasett - erstattes av

Brukes til å referere til et datasett som erstatter dette datasettet.

• F.eks. kan et kodeverk bli erstattet av en nyere utgave.

Teknis veiledning

Dette tilsvarer Datasett: erstattes av (dct:isReplacedBy) i DCAT-AP-NO.

Eksempel i RDF Turtle:

```
<etDatasett> a dcat:Dataset ;
  dct:isReplacedBy <nyUtgave> .
<nyUtgave> a dcat:Dataset .
```

Datasett - frekvens

Brukes til å beskrive hvor ofte datasettet blir oppdatert.

- Beskriv hvor ofte datasettet har nytt innhold. For eksempel oppdateres Enhetsregisteret med nye enheter og sletting av enheter *kontinuerlig*, mens Inntektsdata fra likningen (Skattemelding) er *årlig* og Folketelling fra 1910 oppdateres *aldri*.
- Begreper (og tilhørende URIer) fra EU sitt kontrollerte vokabular for Frequency skal benyttes.

Eksempler

[*] Daglig

Teknisk veiledning

Dette tilsvarer Datasett: frekvens (dct:accrualPeriodicity) i DCAT-AP-NO.

Eksempel i RDF Turtle:

```
<etDatasett> a dcat:Dataset ;
  dct:accruralPeriodicity
<http://publications.europa.eu/resource/authority/frequency/DAILY> .
```

Datasett - har del

Motsatt av Datasett - er del av.

<ikke beskrevet, tilsvarer Datasett: har del (dct:hasPart) i DCAT-AP-NO>

Datasett - har kvalitetsnote

Se under Beskrivelse av kvalitet.

<tilsvarer Datasett: har kvalitetsnote (dqv:hasQualityAnnotation) i DCAT-AP-NO>

Datasett - har måleresultat

Se under Beskrivelse av kvalitet.

<tilsvarer Datasett: har måleresultat (dgv:hasQualityMeasurement) i DCAT-AP-NO>

Datasett - har versjon

<ikke beskrevet, tilsvarer Datasett: har versjon (dct:hasVersion) i DCAT-AP-NO>

Datasett - i samsvar med

Brukes til å beskrive at et datasett er i henhold til gitt(e) standard(er)/spesifikasjon(er)/informasjonsmodell(er)/o.l.

Eksempler

Datasettet er i samsvar med "Produktspesifikasjon NVE flomsoner" som innholdsstandard.

Teknisk veiledning

Dette tilsvarer Datasett: i samsvar med (dct:conformsTo) i DCAT-AP-NO.

Eksempel i RDF Turtle:

```
<etDatasett> a dcat:Dataset ;
  dcat:conformsTo [ a dct:Standard ;
  skos:prefLabel "Produktspesifikasjon NVE flomsoner 1.0"@nb ;
  rdfs:seeAlso
<http://sosi.geonorge.no/Produktspesifikasjoner/Produktspesifikasjon_NVE_Flomsoner_1%2
00.pdf> ;
  ] .
```

Datasett - kilde

Brukes til å referere til et datasett som helt eller delvis er en kilde til dette datasettet.

- Peker til datasettet som helt eller delvis er en kilde for det aktuelle datasettet.
- Dersom et åpent datasett er basert på et annet hvor personopplysninger er fjernet, kan relasjonen brukes.
- Et datasett som er avledet fra et annet skal ha en referanse til kilde for det aktuelle datasettet.
- Dersom det er et utvalg fra et annet datasett bør heller Datasett er del av brukes.

Teknisk veiledning

Dette tilsvarer Datasett: kilde (dct:source) i DCAT-AP-NO.

Eksempel i RDF Turtle:

```
<etDatasett> a dcat:Dataset ;
  dcat:source <kildeDatasett> .

<kildeDatasett> a dcat:Dataset .
```

Datasett - krever

Motsatt av Datasett: er påkrevd av.

<tilsvarer Datasett: krever (dct:requires) i DCAT-AP-NO>

Datasett - kvalifisert kreditering

<ikke beskrevet, tilsvarer Datasett: kvalifisert kreditering (prov:qualifiedAttribution) i DCAT-AP-NO>

Datasett - kvalifisert relasjon

<ikke beskrevet, tilsvarer Datasett: kvalifisert relasjon (dcat:qualifiedRelation) i DCAT-AP-NO>

Datasett - landingsside

Brukes til å referere til en side med dokumentasjon om datasettet, som kan beskrive datasettets innhold og struktur, og tilgang. Det anbefales at landingsside brukes der man refererer til utfyllende dokumentasjon, og Datasett - datasettdistribusjon benyttes f.eks. når man vil referere til en søkeside.

- kan referere til datasettets hjemmeside
- kan referere til en samleside som beskriver innhold og struktur
- kan referere til en samleside om nedlasting/bruk/søk (tjenestene)
- det kan refereres til flere sider

Eksempler

https://confluence.brreg.no/display/DBNPUB/ Informasjonsmodell+for+Enhetsregisteret+og+Foretaksregisteret

Teknisk veiledning

Dette tilsvarer Datasett: landingsside (dcat:landingPage) i DCAT-AP-NO.

Eksempel i RDF Turtle:

```
<etDatasett> a dcat:Dataset ;
  dcat:landingpage <https://www.brreg.no/om-oss/samfunnsoppdraget-vart/registera-
vare/einingsregisteret/> .
```

Datasett - opphav

<ikke beskrevet, tilsvarer Datasett: opphav (dct:provenance) i DCAT-AP-NO>

Datasett - produsent

Anbefalinger

Brukes til å angi produsent(er) av datasettet der dette er en annen enn utgiver (Datasett - utgiver).

- Brukes unntaksvis der datasettet er satt sammen av data som andre har produsert.
- Der produsent er en sammensatt gruppe, vil det ikke være mulig å bruke organisasjonsnummer. I så fall kan produsent oppgis som en instans av foaf:Agent.

Eksempler

☑ "Samarbeidskommunene A, B og C"

Teknisk veiledning

Dette tilsvarer Datasett: produsent (dct:creator) i DCAT-AP-NO.

```
<etDatasett> a dcat:Dataset ;
  dct:creator <samarbeidsKommunene> .
<samarbeidsKommunene> a foaf:Agent ;
  foaf:name "Samarbeidskommunene A, B og C" .
```

Datasett - refererer til

Her oppgir du referanse til andre ressurser som det kan være nyttig for brukere å være oppmerksom på.

Teknisk veiledning

Dette tilsvarer Datasett: refererer til (dct:references) i DCAT-AP-NO.

Eksempel i RDF Turtle:

```
<etDatasett> a dcat:Dataset ;
  dct:references [ a dcat:Resource ;
    dct:title "Register over offentlig støtte"@nb ;
    rdfs:seeAlso <http://brreg.no/catalogs/974760673/datasets/ca04abdd-6327-4833-bd05-
7a3dca20e6a5> ] .
```

Datasett - relatert ressurs

Her kan du angi referanser til andre ressurser (f.eks. andre datasett) som gir supplerende informasjon om innholdet i dette datasettet. Kan f.eks. være å relatere til et annet register.

Teknisk veiledning

Dette tilsvarer Datasett: relatert ressurs (dct:relation) i DCAT-AP-NO.

Eksempel i RDF Turtle:

```
<etDatasett> a dcat:Dataset ;
  dct:relation <relatertDatasett> .
<relatertDatasett> a dcat:Dataset .
```

Datasett - romlig oppløsning

<ikke beskrevet, tilsvarer Datasett: romlig oppløsning (dcat:spatialResolutionInMeters) i DCAT-APNO>

Datasett - språk

Her kan du oppgi hvilket språk innholdet til datasettet har.

- Det er hovedspråket benyttet i datasettets innhold som skal angis.
- Er datasettet uten språklige tekster angis ikke språk.
- Inneholder datasett tekster på flere språk, og det ikke er tydelig hva som er hovedspråket, angis ikke språk.

Eksempler

☑ Norsk bokmål

Teknisk veiledning

Dette tilsvarer Datasett: språk (dct:language) i DCAT-AP-NO.

• Språk angis ved å velge fra EUs kontrollerte liste over Language.

Eksempel i RDF Turtle:

```
<etDatasett> a dcat:Dataset ;
  dct:language <http://publications.europa.eu/resource/authority/language/NOB> . #
Norsk bokmål
```

Datasett - tidsromsoppløsning

<ikke beskrevet, tilsvarer Datasett: tidsoppløsning (dcat:temporalResolution) i DCAT-AP-NO>

Datasett - type

Her kan du klassifisere datasettet ditt, f.eks. at datasettet er en kodeliste, slik at det blir mulig å gruppere datasettet ditt sammen med andre kodelister i f.eks. en katalog.

• EUs kontrollerte vokabular for Dataset type bør brukes.

Teknisk veiledning

Dette tilsvarer Datasett: type (dct:type) i DCAT-AP-NO.

```
<ds1> a dcat:Dataset ;
  dct:type <http://publications.europa.eu/resource/authority/dataset-type/CODE_LIST> .
# kodeliste

<ds2> a dcat:Dataset ;
  dct:type <http://publications.europa.eu/resource/authority/dataset-
type/SYNTHETIC_DATA> . # kunstig data

<ds3> a dcat:Dataset ;
  dct:type <http://publications.europa.eu/resource/authority/dataset-type/TEST_DATA> .
# testdata
```

Datasett - utgivelsesdato

Her kan du oppgi når datasettet er operativt og tilgjengelig.

• Angi når innholdet i datasettet gjøres tilgjengelig. Dette er ikke alltid samsvarende med når den enkelte distribusjonen er tilgjengelig. Og heller ikke når beskrivelsen om datasettet utgis (katalogpostens utgivelse).

Eksempler

☑ 01.01.2017

Teknisk veiledning

Dette tilsvarer Datasett: utgivelsesdato (dct:issued) i DCAT-AP-NO.

• Angis som xsd:date eller xsd:dateTime.

Eksempel i RDF Turtle:

```
<etDatasett> a dcat:Dataset ;
dct:issued "2017-01-01"^^xsd:date .
```

Datasett - versjon

<ikke beskrevet, tilsvarer Datasett: versjon (owl:versionInfo) i DCAT-AP-NO>

Datasett - versjonsnote

<ikke beskrevet, tilsvarer Datasett: versjonsnote (adms:versjonNotes) i DCAT-AP-NO>

Beskrivelse av distribusjon

En distribusjon er en spesifikk representasjon av et datasett i form av en fil som brukeren kan få tilgang til. Det vanligste scenariet er at et datasett uttrykkes i flere formater, f.eks. både i Excel og CSV. Det kan også være slik at du kan få tilgang til et datasett enten gjennom en nattlig dump eller ved oppslag mot et API. I begge disse to scenariene anser vi at det er et datasett med to forskjellige distribusjoner. Distribusjonene tilsvarer de samme dataene (samme informasjon), men i forskjellige formater eller via forskjellige tilgangsmekanismer.

Et datasett kan altså ha flere distribusjoner, men alle distribusjonene skal i prinsippet inneholde samme informasjon. I de fleste tilfeller vil transformasjoner til ulike formater være tapsløse, og dermed fullt ut informasjonsmessig likeverdige. Mindre grad av informasjonstap mellom formater kan oppstå, men dette kan likevel representeres som ulike distribusjoner av samme datasett. I slike tilfeller kan en vurdere å bruke Distribusjon - beskrivelse for å synliggjøre dette.

Datasett som tilbys som filnedlasting kan beskrives utelukkende ved hjelp av egenskapene for distribusjons-klassen. Distribusjoner som tilbys via en datatjeneste skal fra og med versjon 2.x benytte datatjeneste-klassen for å beskrive tjenesten. Når samme datasett er tilgjengelig både som en fil og via et API, beskrives filen som en distribusjon og API-et som en datatjeneste. Relasjonen mellom distribusjonen og datatjenesten uttrykkes gjennom egenskapen dcat:accessService (og relasjonen mellom datatjenesten og datasettet uttrykkes med dcat:servesDataset). Se Utvalgte temaer for mer informasjon om forholdet mellom datasett, distribusjon og datatjeneste.

Merk at den juridiske vurderingen av hvem som kan få tilgang til datasettet gjøres på datasett-nivå (datasett: tilgangsnivå), mens bruksavtaler for data er knyttet leveransene av data – altså distribusjoner og datatjenester. En kan tilby det samme datasettet under ulike bruksvilkår ved å opprette flere distribusjoner med ulike lisenser/bruksvilkår. Det er krav om bruk av standardiserte bruksavtaler i form av åpne standardlisenser for åpne data som tilbys fra det offentlige (se under [Beskrivelse av åpne data]).

Det er datatilbyders ansvar å vurdere om forskjellige representasjoner kan forstås som distribusjoner av samme datasett, eller distribusjoner av forskjellige datasett.

Eksempel på en beskrivelse av en distribusjon

Under er et eksempel på en beskrivelse av en distribusjon, hvor uthevede felter er obligatoriske:

TilgangsURL: https://example.org/eksempel-1

Beskrivelse: Semikolonseparert nedlastbar CSV-fil uten BOM

Format: http://publications.europa.eu/resource/authority/file-type/CSV Lisens: http://publications.europa.eu/resource/authority/licence/CC_BY_4_0

Nedlastningslenke: https://example.org/lastned/eksempel-1.csv

Eksempel i RDF Turtle <kommer ...>

Obligatoriske egenskaper i beskrivelse av en distribusjon

Som minimum skal følgende tas med i beskrivelsen av en distribusjon:

• Distribusjon - tilgangsURL: nettadresse (URL) hvor informasjon om tilgang til distribusjonen gis.

Distribusjon - tilgangsURL

Nettadresse (URL) Distribusjon: tilgangsURL som gir tilgang til en distribusjon av datasettet. Kan også peke til en nettside som gir informasjon om hvordan en kan få tilgang til datasettet.

- skal primært benyttes for å peke til en nettside med informasjon om hvordan man får tilgang til distribusjonen.
- dersom en direktelenke til en fil er den eneste tilgjengelige URL-en, skal denne benyttes (denne dupliseres da fra Distribusjon: nedlastningslenke).

Eksempel i RDF Turtle

```
<> a dcat:Dataset ;
  dcat:distribution [ a dcat:Distribution ;
    dcat:accessURL < https://example.org/eksempel-1 > ] .
```

Anbefalte egenskaper i beskrivelse av en distribusjon

Følgende opplysninger bør du ta med i beskrivelsen av en distribusjon:

- Distribusjon beskrivelse: kort beskrivelse av distribusjonen.
- Distribusjon format: distribusjonens filformat.
- Distribusjon lisens: lisensen som distribusjonen er gjort tilgjengelig under.
- Distribusjon status: distribusjonens modenhet.
- Distribusjon tilgjengelighet: hvor lenge det er planlagt å holde distribusjonen tilgjengelig.

Distribusjon - beskrivelse

Kort fritekstbeskrivelse av distribusjonen [Distribusjon: beskrivelse]. Denne kan gjentas for flere språk.

- Legge gjerne vekt på å beskrive det som skiller det ulike distribusjonene fra hverandre, selv om dette overlapper med informasjonen som er oppgitt i dedikerte egenskaper
- Fritekstbeskrivelser av distribusjoner erstatter ikke behovet for strukturerte metadata (som for eksempel formater og oppdateringsfrekvens).
- Alle fritekstbeskrivelser bør tilbys på engelsk i tillegg til norsk

Eksempler

Eksempler, to distribusjoner:

- "Semikolonseparert CSV uten Byte Order Mark (BOM)"
- "JSON-format via data.brreg.no. Oppdateres kontinuerlig"

Eksempel i RDF Turtle

```
<> a dcat:Dataset ; # datasett
  dcat:distribution [ a dcat:Distribution ; # distribusjon 1
    dct:description "Semikolonseparert CSV uten Byte Order Mark (BOM)"@nb, "Semicolon-
separated CSV without Byte Order Mark (BOM)."@en ] ,
    [ a dcat:Distribution ; # distribusjon 2
    dct:description "JSON-format via data.brreg.no. Oppdateres kontinuerlig."@nb ,
"JSON-format via data.brreg.no."@en ] .
```

Distribusjon - format

En maskinlesbar verdi som entydig identifiserer hvilke(t) format(er) datasettet er gjort tilgjengelig som [Distribusjon: format].

Hver distribusjon har format for utveksling som bør oppgis.

- Det skal angis filtype (f.eks. CSV, JSON) ved å benytte URI-er fra EUs kontrollerte liste over File type.
- Primært bør en opprette en distribusjon for hvert filformat. Flere formater kan likvel benyttes ved hjelp av kommaseparerte verdier
- Merk at det kun er mulig å oppgi en [Distribusjon: nedlastingslenke] pr distribusjon. Nedlastingslenke kan dermed ikke brukes i kombinasjon med at en oppgir flere filformater for samme distribusjon

Eksempel i RDF Turtle

```
<> a dcat:Dataset ;
  dcat:distribution [ a dcat:Distribution ;
    dcat:accessURL <https://example.org/datasets/001> ;
    dct:description "Nedlastbar fil i CSV-format"@nb ;
    dct:format <http://publications.europa.eu/resource/authority/file-type/CSV> ;
    dcat:downloadURL <https://example.org/datasets/download/001-csv> ] .
```

Distribusjon - lisens

Referanse til lisensen som datasettet gjøres tilgjengelig under [Distribusjon: lisens]. Lisens er påkrevd for alle åpne offentlige data.

- EUs kontrollerte liste over Licence skal brukes, dersom lisensen som benyttes finnes på listen.
- For åpne data skal en av disse tre lisensene benyttes:

- Creative Commons Navngivelse 4.0 (CC BY 4.0): http://publications.europa.eu/resource/authority/licence/CC_BY_4_0
- Creative Commons CCO 1.0 Universal (CCO): http://publications.europa.eu/resource/authority/licence/CCO
- Norsk lisens for offentlige data (NLOD): http://publications.europa.eu/resource/authority/licence/NLOD_2_0
- Creative Commons-lisensene anbefales for distribusjoner (og datatjenester) med forventet internasjonal bruk.

Se Digdirs Veileder for tilgjengeliggjøring av åpne data for mer informasjon om valg av åpne standardlisenser.

Eksempel i RDF Turtle

```
<> a dcat:Dataset ;
  dcat:distribution [ a dcat:Distribution ;
    dct:license <http://publications.europa.eu/resource/authority/licence/CC_BY_4_0> ]
.
```

Distribusjon - status

Angir distribusjonens modenhet [Distribusjon: status].

Distribusjonens modenhet er viktig å vite for å kunne vurdere om/når en skal benytte seg distribusjonen. Den bør derfor oppgis.

- Asset Description Metadata Schema (ADMS) skal benyttes:
  - Fullført: http://purl.org/adms/status/Completed
  - Utgått: http://purl.org/adms/status/Deprecated
  - Under utvikling: http://purl.org/adms/status/UnderDevelopment
  - Trukket tilbake: http://purl.org/adms/status/Withdrawn

Eksempel i RDF Turtle

```
<> a dcat:Dataset ;
  dcat:distribution [ a dcat:Distribution ;
   adms:status <http://purl.org/adms/status/Completed> ] .
```

Distribusjon - tilgjengelighet

Angir hvor lenge det er planlagt å holde distribusjonen tilgjengelig [Distribusjon: tilgjengelighet].

Det er viktig å vite hvor lenge distribusjonen er planlagt tilgjengelig for å kunne vurdere om en skal benytte seg distribusjonen. Den bør derfor oppgis.

- EUs kontrollerte liste over *Distribution availability* skal benyttes:
  - ∘ Midlertidig: http://data.europa.eu/r5r/availability/temporary
  - Eksperimentell: http://data.europa.eu/r5r/availability/experimental
  - Tilgjengelig: http://data.europa.eu/r5r/availability/available
  - Stabil: http://data.europa.eu/r5r/availability/stable

Eksempel i RDF Turtle

```
<> a dcat:Dataset ;
  dcat:distribution [ a dcat:Distribution ;
    dcatap:availability <http://data.europa.eu/r5r/availability/stable> ] .
```

Valgfrie egenskaper i beskrivelse av en distribusjon

I tillegg til obligatoriske (skal brukes) og anbefalte (bør brukes) felter, er det en del felter som er valgfrie (kan brukes) i beskrivelse av en distribusjon:

- Distribusjon dokumentasjon: en side eller et dokument som beskriver distribusjonen.
- Distribusjon endringsdato: dato for siste endring av distribusjonen.
- Distribusjon filstørrelse: distribusjonens størrelse oppgitt i bytes.
- Distribusjon i samsvar med: et etablert skjema som distribusjonen er i samsvar med.
- Distribusjon komprimeringsformat: komprimeringsformatet for distribusjonen som dataene er i dersom de er i en komprimert form, f.eks. for å redusere størrelsen på den nedlastbare filen.
- Distribusjon medietype: medietype av distribusjonen.
- Distribusjon nedlastingslenke: direktelenke (URL) til en nedlastbar fil i et gitt format.
- Distribusjon pakkeformat: formatet til filen der en eller flere datafiler er gruppert sammen, f.eks. for å gjøre det mulig å laste ned et sett relaterte filer.
- Distribusjon policy: policyen som uttrykker rettighetene knyttet til distribusjonen hvis de bruker ODRL-vokabularet.
- Distribusjon rettigheter: rettigheter knyttet til distribusjonen.
- Distribusjon romlig oppløsning: minste romlig oppløsning for en datasettdistribusjon, målt i meter.
- Distribusjon sjekksum: sjekksuminformasjon (en mekanisme for å verifisere at innhold i en distribusjon ikke har endret seg).
- Distribusjon språk: språk som er brukt i distribusjonen.
- Distribusjon tidsoppløsning: minste tidsrom som kan utledes fra datasett-distribusjonen.
- Distribusjon tilgangstjeneste: datatjeneste som gir tilgang til distribusjonen.
- Distribusjon tittel: navn på distribusjonen.

• Distribusjon - utgivelsesdato: dato for formell utgivelse/publisering av distribusjonen. Ikke alle valgfrie felter er beskrevet i etterfølgende avsnitt. Se under [Hensikt og avgrensning] for hvordan du kan melde inn behov for beskrivelser.

Distribusjon - dokumentasjon

Referanse til en side eller et dokument som beskriver og dokumenterer innhold og struktur som er spesifikk for distribusjonen [Distribusjon: dokumentasjon].

Eksempel i RDF Turtle

```
<> a dcat:Dataset ;
  dcat:distribution [ a dcat:Distribution ;
    foaf:page <https://confluence.brreg.no/display/DBNPUB/API> ] .
```

Distribusjon - endringsdato

Dato/tid sist distribusjonen sist ble endret [Distribusjon: endringsdato].

• Angis som dato (xsd:date) eller tidspunkt (xsd:dateTime).

Eksempler

• Angivelse av 01.01.2017 -

eksempel i RDF Turtle:

```
<> a dcat:Dataset ;
  dcat:distribution [ a dcat:Distribution ;
    dct:modified "2017-01-01"^^xsd:date ] .
```

Distribusjon - filstørrelse

<ikke beskrevet, tilsvarer [Distribusjon: filstørrelse]>

Distribusjon - i samsvar med

Benyttes for å angi et etablert skjema som distribusjonen er i samsvar med [Distribusjon: i samsvar med], for eksempel et XSD-dokument.

Eksempel i RDF Turtle

```
<> a dcat:Dataset ;
  dcat:distribution [ a dcat:Distribution ;
    dct:conformsTo <https://data.norge.no/informationmodels/c23f625f-a654-3462-805e-
74408cb5367a> ] .
```

Distribusjon - komprimeringsformat

<ikke beskrevet, tilsvarer [Distribusjon: komprimeringsformat]>

Distribusjon - medietype

Angivelse av medietypen for distribusjonen slik den er definert i IANAs register over medietyper.

- Angivelse av Distribusjon: medietype er et valgfritt alternativ til å benytte Distribusjon: format. Kun formater som inngår i IANAs register er lovlige verdier.
- Vi fraråder å angi format både ved hjelp av [Distribusjon: medietype] og [Distribusjon: format] for en og samme distribusjon
- Vi fraråder å angi flere medietyper for en og samme distribusjon ettersom du kun kan oppgi én nedlastningslenke pr distribusjon. Opprett heller nye distribusjoner for hvert format/medietype og oppgi nedlastingslenke for hver distribusjon.
- Benytt fullstendige https-identifikatorer: https://www.iana.org/assignments/mediatypes/text/csv, ikke text/csv)

Distribusjon - nedlastningslenke

Direktelenke til en nedlastbar fil i et gitt format [Distribusjon: nedlastningslenke].

Nedlastingslenken er en type tilgangs-url som peker direkte til en fil som lastes ned lokalt. Dersom nedlastningslenken er den eneste tilgjengelige lenken for distribusjonen av datasettet, skal denne dupliseres i det obligatoriske feltet [Dataset - tilgangsURL].

Eksempel i RDF Turtle

```
<> a dcat:Dataset ;
  dcat:distribution [ a dcat:Distribution ;
    dcat:downloadURL < https://data.ssb.no/api/klass/v1//versions/683.csv> ] .
```

Distribusjon - pakkeformat

<ikke beskrevet, tilsvarer [Distribusjon: pakkeformat]>

Distribusjon - policy

<ikke beskrevet, tilsvarer [Distribusjon: policy]>

Distribusjon - rettigheter

<ikke beskrevet, tilsvarer [Distribusjon: rettigheter]>

Distribusjon - romlig oppløsning

<ikke beskrevet, tilsvarer [Distribusjon: romlig oppløsning]>

Distribusjon - sjekksum

<ikke beskrevet, tilsvarer [Distribusjon: sjekksum]>

Distribusjon - språk

<ikke beskrevet, tilsvarer [Distribusjon: språk]>

Se tilsvarende eksempel under [Datasett språk] i denne veilederen for hvordan språk angis i RDF Turtle.

Distribusjon - tidsoppløsning

<ikke beskrevet, tilsvarer [Distribusjon: tidsoppløsning]>

Distribusjon - tilgangstjeneste

Angir datatjenesten som gir tilgang til distribusjonen [Distribusjon: tilgangstjeneste].

Eksempel i RDF Turtle

```
<> a dcat:Dataset ; # datasett
  dcat:distribution [ a dcat:Distribution ; # distribusjon
    dcat:accessService <https://data.brreg.no/enhetsregisteret/api> ] . #
datatjeneste/API
```

Distribusjon - tittel

<ikke beskrevet, tilsvarer [Distribusjon: tittel]>

Se tilsvarende eksempel under Datasett - tittel i denne veilederen for hvordan tittel angis i RDF Turtle.

Distribusjon - utgivelsesdato

Dato/tid når distribusjonen først ble publisert i tilknytning til et datasett [Distribusjon: utgivelsesdato].

• Oppgis som dato (xsd:date) eller tidspunkt (xsd:dateTime).

Eksempler

• 01.01.2017

Eksempel i RDF Turtle

```
<> a dcat:Dataset ;
  dcat:distribution [ a dcat:Distribution ;
   dct:issued "2017-01-01"^xsd:date ] .
```

Beskrivelse av datatjeneste

Nytt i DCAT-AP-NO v.2 er at standarden nå også støtter beskrivelser av datatjenester, som v.1.x av DCAT-AP-NO ikke gjorde.

Datatjeneste (dcat:DataService) brukes til å beskrive en samling av operasjoner som er tilgjengelig via et programmeringsgrensesnitt (API) og som gir tilgang til ett eller flere datasett eller databehandlingsfunksjoner.

Eksempel på en datatjenestebeskrivelse

Under er et eksempel på en datatjenestebeskrivelse, hvor felter med uthevet skrift er obligatoriske:

Eksempel på en datatjenestebeskrivelse:

EndepunktsURL: https://example.org/endpoints

Identifikator: https://example.org/dataservices/9564be66-5543-36b6-9a4d-150b94e4e03b

Tittel: REST-API for eksempler

Endepunktsbeskrivelse: Lenke til beskrivelse eller tekst inn her???

Format: JSON

Utgiver: Digitaliseringsdirektoratet

Eksempel i RDF Turtle <kommer...>

Obligatoriske egenskaper i en datatjenestebeskrivelse

Som et minimum skal følgende tas med i en datatjenestebeskrivelse:

- Datatjeneste endepunktsURL: rotplassering eller primært endepunkt for tjenesten.
- Datatjeneste identifikator: identifikator til datatjenesten.
- Datatjeneste tittel: navn på datatjenesten.

Datatjeneste - endepunktsURL

Refererer til rotplassering eller primært endepunkt for tjenesten (en URI) [Datatjeneste: endepunktsURL].

Eksempel i RDF Turtle

```
<> a dcat:DataService ;
  dcat:endpointURL <https://example.org/endpoints> .
```

Datatjeneste - identifikator

Brukes til å oppgi identifikator til datatjenesten.

Se under Om identifikator.

Datatjeneste - tittel

Feltet brukes til å oppgi navnet på datatjenesten. Gjentas hvis navnet er i flere språk.

Eksempel i RDF Turtle

```
<> a dcat:DataService ;
  dct:title "FDK API endpoints"@en ,
    "FDK API endepunkter"@nb .
```

Anbefalte egenskaper i en datatjenestebeskrivelse

Følgende opplysninger bør du ta med i en datatjenestebeskrivelse hvis de finnes:

- Datatjeneste emneord: emneord (eller tag) som beskriver datatjenesten.
- Datatjeneste endepunktsbeskrivelse: beskrivelse av tjenesten.
- Datatjeneste format: datatjenestens filformat.
- Datatjeneste kontaktpunkt: kontaktpunkt med kontaktopplysninger.
- Datatjeneste tema: tema for datatjenesten.
- Datatjeneste tilgjengeliggjør datasett: datasett som datatjenesten kan distribuere.
- Datatjeneste utgiver: aktør (organisasjon) som er ansvarlig for å gjøre datatjenesten tilgjengelig.

Datatjeneste - emneord

Inneholder emneord (eller tag) som beskriver datatjenesten Datatjeneste: emneord. Se beskrivelsen av tilsvarende felt i Datasett, Datatjeneste: emneord.

Datatjeneste - endepunktsbeskrivelse

Beskrivelse av tjenesten [Datatjeneste: endepunktsbeskrivelse].

Brukes primært til å lenke til en formalisert beskrivelse av tjenestene som er tilgjengelige via endepunktene, inkludert deres operasjoner, parametere osv. Beskrivelsen skal gi spesifikke detaljer om de faktiske endepunkt-instansene, mens dct:conformsTo brukes til å indikere den generelle standarden eller spesifikasjonen som endepunktene implementerer.

- Lenke til en maskinlesbar formalisert endepunktbeskrivelse, som for eksempel en Open API (Swagger) beskrivelse [OpenAPI], GraphQL [GraphQL].
- Dersom en formalisert beskrivelse ikke er mulig, kan det lenkes til en tekstlig beskrivelse

Eksempel i RDF Turtle

```
<> a dcat:DataService ;
  dcat:endpointDescription
<https://raw.githubusercontent.com/Informasjonsforvaltning/fdk-api-
endpoints/master/specification/fdk-api-endpoints.yaml> . # peker til en OpenAPI
spesifikasjon av tjenesten
```

Datatjeneste - format

Datatjenestens filformat.

- EUs kontrollerte liste over File type skal brukes.
- Kan gjentas for API-er og sluttbrukerapplikasjoner som leverer data i flere formater. *Eksempel i RDF Turtle*

```
<> a dcat:DataService ;
  dct:format <http://publications.europa.eu/resource/authority/file-type/JSON_LD> , #
JSON-LD
     <http://publications.europa.eu/resource/authority/file-type/RDF_TURTLE> . # RDF
Turtle
```

Datatjeneste - kontaktpunkt

Kontaktpunkt med kontaktopplysninger Datatjeneste: kontaktpunkt. Se ellers beskrivelsen av tilsvarende felt i Datasett - kontaktpunkt.

Datatjeneste - tema

Tema for datatjenesten. En datatjeneste kan assosieres med flere tema. For å kunne sortere datatjenesten inn under gitte kategorier er det behov for tema.

- Ett eller flere temaer skal velges fra den kontrollerte listen av EU-temaer.
- Ett eller flere temaer bør velges fra det norske LOS-vokabularet. Merk at Los har flere nivåer og at de overordnede nivåene er implisitt når en velger tema på nivå 2 og 3 i hierarkiet.

Eksempler

- Helse (HEAL fra EU-listen)
- **Helsestasjon** (helsestasjon fra LOS)

Eksempel i RDF Turtle

```
<> a dcat:DataService ;
  dcat:theme <http://publications.europa.eu/resource/authority/data-theme/HEAL> , #
helse
     <https://psi.norge.no/los/ord/helsestasjon> . # helsestasjon (Helse og omsorg ->
Helsetjenester -> Helsestasjon)
```

Datatjeneste - tilgjengeliggjør datasett

Feltet brukes til å referere til datasett som datatjenesten kan distribuere.

Eksempel i RDF Turtle

```
<> a dcat:DataService ;
  dcat:servesDataset <https://example.org/dataset/123> ,
    <https://example.org/dataset/456> . # peker til 2 datasett.
```

Datatjeneste - utgiver

Identifisering av den aktøren (organisasjon) som er ansvarlig for å gjøre datatjenesten tilgjengelig.

- Skal peke på en virksomhet (juridisk person, organisasjonsledd, underenhet) som er ansvarlig utgiver ikke leverandør av tjenesten.
- Det offisielle navnet på virksomheten vil bli hentet fra Enhetsregisteret, men kortform (f.eks. Digdir) kan legges inn av brukeren.
- Utgiveren av datasettet forvalter sammensetning av dataene, altså datasettet, og ikke nødvendigvis selve dataene. Inntil https://data.brreg.no tilbyr gyldig identifator (foaf:Agent), skal følgende mønster benyttes: https://organization-catalogue.fellesdatakatalog.digdir.no/organizations/{orgnummer}

Eksempler

· Arbeids- og velferdsetaten

Eksempel i RDF Turtle

```
<> a dcat:DataService ;
  dct:publisher <https://organization-
catalogue.fellesdatakatalog.digdir.no/organizations/889640782> . #NAV
```

Valgfrie egenskaper i en datatjenestebeskrivelse

I tillegg til obligatoriske (skal brukes) og anbefalte (bør brukes) felter, er det en del felter som er valgfrie (kan brukes) i en datatjenestebeskrivelse:

• Datatjeneste - beskrivelse: fritekstbeskrivelse av datatjenesten.

- Datatjeneste dokumentasjon: side eller dokument som beskriver datatjenesten.
- Datatjeneste følger: regel som definerer den juridiske rammen for datatjenesten.
- Datatjeneste i samsvar med: spesifikasjon eller standard som datatjenesten implementerer.
- Datatjeneste landingsside: nettside som gir tilgang til datatjenesten, dens distribusjoner og/eller tilleggsinformasjon.
- Datatjeneste lisens: lisensen som datatjenesten blir gjort tilgjengelig under.
- Datatjeneste tilgangsrettigheter: informasjon angående tilgang eller begrensninger basert på personvern, sikkerhet eller andre retningslinjer.
- Datatjeneste type: datatjenestens type.

Ikke alle valgfrie felter er beskrevet i etterfølgende avsnitt. Se under Hensikt og avgrensning for hvordan du kan melde inn behov for beskrivelser.

Datatjeneste - beskrivelse

Fritekst-beskrivelse av datatjenesten. Gjentas for flere språkversjoner. Se ellers beskrivelsen av tilsvarende felt i Datasett - beskrivelse.

- Kopier gjerne beskrivende informasjon fra dokumentasjonen eller landingssiden
- Ved behov for formatering av tekst benytt CommonMark

Datatjeneste - dokumentasjon

Referanse til en side eller et dokument som beskriver datatjenesten.

- Siden eller dokumentet som det linkes til bør være en menneskelesbar ressurs, i motsetning til endepunktbeskrivelse som primært er en maskinlesbar ressurs
- Se også beskrivelsen av Datatjeneste landingsside, Datatjeneste endepunktsbeskrivelse og Datatjeneste beskrivelse.

Datatjeneste - følger

<ikke beskrevet, tilsvarer [Datatjeneste: følger]>

Se ellers beskrivelsen av tilsvarende felt i Datasett, Datasett - følger.

Datatjeneste - i samsvar med

Referanse til en spesifikasjon eller standard som datatjenesten implementerer.

- En datatjeneste kan være utviklet i samsvar med en eller flere standarder og/eller spesifikasjoner.
- Du kan knytte en informasjonsmodell (modelldcatno:InformationModel) til en datatjeneste ved hjelp av dette feltet.
- Vi anbefaler at informasjonsmodellen for endepunktet også inngår som en del av

Datatjeneste - landingsside

<ikke beskrevet, tilsvarer [Datatjeneste: landingsside]>

Se ellers beskrivelsen av tilsvarende felt i Datasett, Datasett - landingsside.

Datatjeneste - lisens

Referanse til lisensen for datasett som datatjenesten realiserer, gjøres tilgjengelig under [Distribusjon: lisens]. Lisens er påkrevd for alle åpne offentlige data.

- EUs kontrollerte liste over Licence skal brukes, dersom lisensen som benyttes finnes på listen.
- For åpne data skal en av disse tre lisensene benyttes:
  - Creative Commons Navngivelse 4.0 (CC BY 4.0): http://publications.europa.eu/resource/authority/licence/CC_BY_4_0
  - Creative Commons CCO 1.0 Universal (CCO): http://publications.europa.eu/resource/authority/licence/CCO
  - Norsk lisens for offentlige data (NLOD): http://publications.europa.eu/resource/authority/licence/NLOD_2_0
- Creative Commons-lisensene anbefales for distribusjoner (og datatjenester) med forventet internasjonal bruk.

Se Digdirs Veileder for tilgjengeliggjøring av åpne data for mer informasjon om valg av åpne standardlisenser.

Se ellers beskrivelsen av tilsvarende felt i Distribusjon, Distribusjon - lisens.

Datatjeneste - tilgangsrettigheter

<ikke beskrevet, tilsvarer [Datatjeneste: tilgangsrettigheter]>

Datatjeneste - type

Datatjeneste: type er referanse til et begrep i en kontrollert liste som identifiserer datatjenestens type, for eksempel https://inspire.ec.europa.eu/metadata-codelist/SpatialDataServiceType

Beskrivelse av katalog

Datasettbeskrivelser fra f.eks. en virksomhet eller et virksomhetsområde kan samles i en datakatalog. Nytt fra v.2.0 av Standard for beskrivelse av datasett, datatjenester og datakatalog (DCAT-AP-NO), er *datatjenester* som også kan samles i en katalog (f.eks. en API-katalog). Ordet "katalog" brukes derfor videre i dette kapittel.

Hovedhensikten med å beskrive katalogen din er at andre lettere skal kunne forstå hva slags katalog du har.

For at andre lettere skal kunne forstå dine beskrivelser, er det visse spilleregler for hvordan en katalog skal/bør/kan beskrives.

Dette kapittelet forklarer hvordan en katalog beskrives i henhold til kravene i DCAT-AP-NO v.2, dog uten at du må kunne DCAT-AP-NO.

For deg som skal utvikle/tilpasse verktøystøtte for katalogbeskrivelse i henhold til DCAT-AP-NO, inneholder veilederen også en teknisk veiledning bakerst i hvert avsnitt. NB! Bortsett fra det første eksemplet, er ikke alle eksempler i RDF Turle komplette og de kan mangle bl.a. verdier for obligatoriske egenskaper.

Eksempel på en katalogbeskrivelse

Under er et eksempel på en katalogbeskrivelse, med dummydata, hvor egenskaper med * foran er obligatoriske:

*Tittel: Oversikt over datasett fra Direks

*Beskrivelse: Katalogen inneholder beskrivelse av alle datasett som Direktoratet for eksempler forvalter.

*Identifikator: https://data.direks.eks/cat/123 (NB! dummy-URL som ikke virker)

*Utgiver: Direktoratet for eksempler

Datasett: <u>Eksempeldatasett</u> (lenke til beskrivelsen av dette eksempeldatasettet)

Dekningsområde: Norge

Teknisk veiledning

Eksemplet ovenfor i RDF Turtle:

```
@prefix dcat: <http://www.w3.org/ns/dcat#> .
@prefix dct: <http://purl.org/dc/terms/> .
@prefix xsd: <http://www.w3.org/2001/XMLSchema#> .
@prefix : <https://data.direks.eks/cat/> .
<https://data.direks.eks/cat/123> a dcat:Catalog ;
    ### obligatoriske egenskaper:
        dct:title "Oversikt over datasett fra Direks"@nb ;
        dct:description "Katalogen inneholder beskrivelse av alle datasett som
Direktoratet for eksempler forvalter."@nb;
        dct:identifier "https://data.direks.eks/cat/123"^^xsd:anyURI ;
        dct:publisher <https://organization-
catalogue.fellesdatakatalog.digdir.no/organizations/9999999999; # utgiver, med dummy-
org.nr.
    ### anbefalte egenskaper:
        dcat:dataset <https://data.direks.eks/eksempeldata> ; # peker til en
datasettbeskrivelse
        dct:spatial <http://publications.europa.eu/resource/authority/country/NOR> ; #
dekningsområde, Norge
```

Obligatoriske egenskaper i en katalogbeskrivelse

Som et minimum skal følgende tas med i en katalogbeskrivelse:

- Katalog beskrivelse: beskrivelse av innholdet i katalogen.
- Katalog identifikator: identifikator til katalogen.
- Katalog tittel: navn på katalogen.
- Katalog utgiver: aktør ansvarlig for å gjøre katalogen tilgjengelig.

Katalog - beskrivelse

For at andre skal kunne vite hva slags katalog du har, skal du oppgi en kort og presis beskrivelse av innholdet i katalogen.

Eksempler

☑ Katalog over alle data i Brønnøysundregistrene

Teknisk veiledning

Dette tilsvarer Katalog: beskrivelse (dct:description) i DCAT-AP-NO.

Eksempel i RDF Turtle:

```
<enKatalog> a dcat:Catalog ;
   dct:description "Katalog over alle data i Brønnøysundregistrene"@nb .
```

Katalog - identifikator

Identifikatoren er som regel systemgenerert av verktøyet som brukes til å beskrive/publisere en katalog, slik at du som vanlig bruker ikke trenger å oppgi verdien til denne egenskapen manuelt.

Teknisk veiledning

Dette tilsvarer Katalog: identifikator (dct:identifier) i DCAT-AP-NO, se under Om identifikator (dct:identifier).

Katalog - tittel

For at andre lett skal kunne se hva din katalog omhandler, skal du oppgi et kortfattet navn på katalogen.

• Angi, uten å liste, innhold den omfatter.

Eksempler

- ☑ Datakatalog for Brønnøysundregistrene
- ☑ Katalog over datatjenester fra Brønnøysundregistrene

Teknisk veiledning

Dette tilsvarer Katalog: tittel (dct:title) i DCAT-AP-NO.

Eksempel i RDF Turtle:

```
<kat1> a dcat:Catalog ;
   dct:title "Datakatalog for Brønnøysundregistrene"@nb .

<kat2> a dcat:Catalog ;
   dct:title "Katalog over datatjenester fra Brønnøysundregistrene"@nb .
```

Katalog - utgiver

For at andre skal kunne vite hvem som er aktøren/organisasjonen som er ansvarlig for tilgjengeliggjøring av katalogen, skal utgiver oppgis.

- Skal peke på en aktør (juridisk person, organisasjonsledd, underenhet).
- For produsent av katalogen, se Katalog produsent.

Eksempler

☑ Digdir

Teknisk veiledning

Dette tilsvarer Katalog: utgiver (dct:publisher) i DCAT-AP-NO.

Eksempel i RDF Turtle:

```
<enKatalog> a dcat:Catalog ;
  dct:publisher <https://organization-
catalogue.fellesdatakatalog.digdir.no/organizations/991825827> . # Digdir
```

Anbefalte egenskaper i en katalogbeskrivelse

Følgende opplysninger bør du ta med i en katalogbeskrivelse hvis de finnes:

- Katalog datasett: datasettbeskrivelser som er oppført i katalogen.
- Katalog dekningsområde: geografisk område som er dekket av katalogen.
- Katalog endringsdato: dato for siste oppdatering av katalogen.
- Katalog frekvens: oppdateringsfrekvens for katalogen.
- Katalog hjemmeside: nettside som fungerer som hovedside for katalogen.
- Katalog lisens: lisens som beskriver hvordan katalogen kan viderebrukes.
- Katalog opphav: beskrivelse av autentisitet og integritet til innholdet i katalogen.
- Katalog språk: språk som brukes i tekstlige beskrivelser av innholdet i katalogen.
- Katalog temaer: temaer som er brukt for å klassifisere innholdet i katalogen.
- Katalog utgivelsesdato: dato for formell utgivelse (publisering) av katalogen.

Katalog - datasett

Hvis katalogen din er en katalog over datasett, skal datasettbeskrivelsene inkluderes i katalogen ved å bruke denne egenskapen.

• Egenskapen brukes til å referere til datasettbeskrivelser som er oppført i katalogen.

Teknisk veiledning

Dette tilsvarer Katalog: datasett (dcat:dataset) i DCAT-AP-NO.

Eksempel i RDF Turtle:

Katalog - dekningsområde

Dersom katalogen kun har innhold fra visse områder, skal avgrensningen oppgis.

Se beskrivelsen av den tilsvarende egenskap for Datasett, Datasett - dekningsområde.

Teknisk veiledning

Dette tilsvarer Katalog: dekningsområde (dct:spatial) i DCAT-AP-NO.

Katalog - endringsdato

Dersom katalogens innhold har vært endret, skal dato/tid sist katalogen ble endret oppgis.

Se beskrivelsen av den tilsvarende egenskap for Datasett, Datasett - endringsdato.

Teknisk veiledning

Dette tilsvarer Katalog: endringsdato (dct:modified) i DCAT-AP-NO.

Katalog - frekvens

Dersom hyppigheten for endring av innholdet i katalogen er kjent, skal den oppgis.

Se beskrivelsen av den tilsvarende egenskap for Datasett, Datasett - frekvens.

Teknisk veiledning

Dette tilsvarer Katalog: frekvens (dct:accrualPeriodicity) i DCAT-AP-NO.

Katalog - hjemmeside

Dersom katalogen har en egen hjemmeside som f.eks. fungerer som en hovedside for katalogen, skal den oppgis.

Teknisk veiledning

Dette tilsvarer Katalog: hjemmeside (foaf:homepage) i DCAT-AP-NO.

Eksempel i RDF Turtle:

```
<enKatalog> a dcat:Catalog ;
  foaf:homepage <https://data.direks.eks/cat1> . # peker til hovedsiden for
katalogen
```

Katalog - lisens

Dersom katalogen er knyttet til en lisens som bl.a. beskriver hvordan den kan viderebrukes, skal lisensen oppgis.

Se beskrivelsen av den tilsvarende egenskap for Distribusjon, Distribusjon - lisens.

Teknisk veiledning

Dette tilsvarer Katalog: lisens (dct:license) i DCAT-AP-NO.

Katalog - opphav

Hvis det er noe med opphav av katalogen og/eller katalogens innhold som potensielle brukere bør

vite om, skal det oppgis.

Eksempler

☑ Katalogen ble opprettet og utgitt første gang av Difi som nå heter Digitaliseringsdirektoratet/Digdir

Teknisk veiledning

Dette tilsvarer Katalog: opphav (dct:provenance) i DCAT-AP-NO.

Eksempel i RDF Turtle:

```
<enKatalog> a dcat:Catalog ;
   dct:provenance [ a dct:ProvenanceStatement ;
   rdfs:label "Katalogen ble opprettet og utgitt første gang av Difi som nå heter
Digitaliseringsdirektoratet/Digdir"@nb ;
] .
```

Katalog - språk

Språk som brukes i tekstlige metadata som beskriver ressursene i katalogen, bør oppgis.

Se beskrivelsen av den tilsvarende egenskap for Datasett, Datasett - språk.

Teknisk veiledning

Dette tilsvarer Katalog: språk (dct:language) i DCAT-AP-NO.

Katalog - temaer

Du bør oppgi klassifiseringssystem(er) (f.eks. en taksonomi) som er brukt til å klassifisere innholdet i katalogen din.

- EUs EuroVoc skal brukes.
- LOS bør brukes.

Teknisk veiledning

Dette tilsvarer Katalog: temaer (dcat:themeTaxonomy) i DCAT-AP-NO.

Eksempel i RDF Turtle:

Katalog - utgivelsesdato

Du bør oppgi dato/tid katalogen først ble publisert.

Se beskrivelsen av den tilsvarende egenskap for Datasett, Datasett - utgivelsesdato.

Teknisk veiledning

Dette tilsvarer Katalog: utgivelsesdato (dct:issued) i DCAT-AP-NO.

Valgfrie egenskaper i en katalogbeskrivelse

I tillegg til obligatoriske (skal brukes) og anbefalte (bør brukes) egenskaper, er det en del egenskaper som er valgfrie (kan brukes) i en katalogbeskrivelse:

- Katalog datatjeneste: datatjeneste som er oppført i denne katalogen.
- Katalog er del av: katalog som denne katalogen fysisk eller logisk er inkludert i.
- Katalog har del: katalog som er en del av denne katalogen.
- Katalog katalog: annen katalog som er relevant for denne katalogen.
- Katalog katalogpost: katalogpost som er oppført i denne katalogen.
- Katalog produsent: aktør som er hovedansvarlig for å produsere katalogen.
- Katalog rettigheter (brukervilkår): bruksvilkår knyttet til katalogen.

Ikke alle valgfrie egenskaper er beskrevet i etterfølgende avsnitt. Se under Hensikt og avgrensning for hvordan du kan melde inn behov for beskrivelser.

Katalog - datatjeneste

Hvis katalogen din er en katalog over datatjenester (aka APIer), eller datasettene i katalogen din tilbys via datatjenester, skal beskrivelse av datatjenestene inkluderes i katalogen ved å bruke denne egenskapen.

• Egenskapen brukes til å referere til datatjenestebeskrivelser som er oppført i katalogen.

Teknisk veiledning

Dette tilsvarer Katalog: datatjeneste (dcat:service) i DCAT-AP-NO.

Eksempel i RDF Turtle:

Katalog - er del av

<ikke beskrevet, tilsvarer Katalog: er del av (dct:isPartOf) i DCAT-AP-NO>

Se beskrivelsen av den tilsvarende egenskapen for Datasett, Datasett - er del av.

Katalog - har del

Motsatt av Katalog - er del av.

<ikke beskrevet, tilsvarer Katalog: har del (dct:hasPart) i DCAT-AP-NO>

Katalog - katalog

<ikke beskrevet, tilsvarer Katalog: katalog (dcat:catalog) i DCAT-AP-NO>

Katalog - katalogpost

<ikke beskrevet, tilsvarer Katalog: katalogpost (dcat:record) i DCAT-AP-NO>

Katalog - produsent

<ikke beskrevet, tilsvarer Katalog: produsent (dct:creator) i DCAT-AP-NO>

Se beskrivelsen av den tilsvarende egenskap for Datasett, Datasett - produsent.

For utgiver av katalogen, bruk Katalog - utgiver.

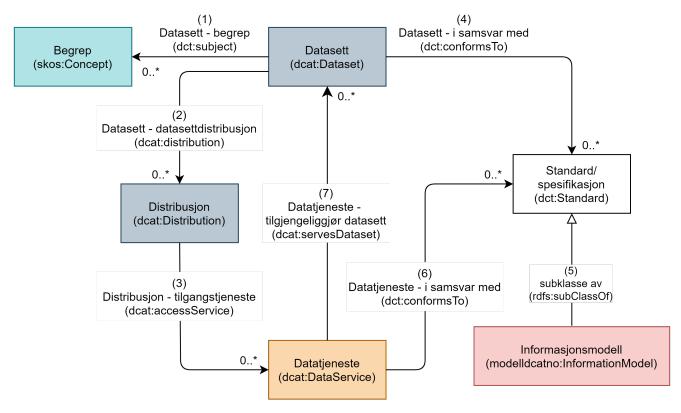
Katalog - rettigheter (brukervilkår)

<ikke beskrevet, tilsvarer Katalog: rettigheter (brukervilkår) (dct:rights) i DCAT-AP-NO>

Utvalgte temaer

Dette kapittelet inneholder noen utvalgte temaer som forklares nærmere. Se under Hensikt og avgrensning for hvordan du kan melde inn behov for temaer som du savner nærmere forklaringer av.

Sammenheng mellom datasett, distribusjon, datatjeneste, begrep og informasjonsmodell

Figur 1. Sammenheng mellom datasett, distribusjon, datatjeneste, begrep og informasjonsmodell

Figuren over viser sammenhengen mellom datasett, datatjeneste (aka API), begrep og informasjonsmodell:

- Dataene i et datasett (dcat:Dataset) kan reprsentere (eller forklares med) et eller flere begreper (skos:Concept). Du knytter et begrep (skos:Concept) til et datasett (dcat:Dataset) ved å bruke egenskapen Datasett begrep (dct:subject) (1).
- Et datasett (dcat:Dataset) kan distribueres gjennom en eller flere distribusjoner (dcat:Distribution). Du knytter en distribusjon (dcat:Distribution) til et datasett (dcat:Dataset) ved å bruke egenskapen Datasett datasettdistribusjon (dcat:distribution) (2).
- Tilgangen til en distribusjon (dcat:Distribution) kan gis via en eller flere datatjenester (dcat:DataService). Du knytter en datatjeneste (dcat:DataService) til en distribusjon (dcat:Distribution) ved å bruke egenskapen Distribusjon tilgangstjenesten (3).
- Et datasett (dcat:Dataset) kan være skapt/vedlikeholdt i samsvar med en eller flere standarder/spesifikasjoner (dct:Standard). Du knytter en standard/spesifikasjon (dct:Standard) til et datasett (dcat:Dataset) ved å bruke egenskapen Datasett i samsvar med (dct:conformsTo)

- (4). Ettersom en informasjonsmodell (modelldcatno:InformationModel) iht. Spesifikasjon for beskrivelse av informasjonsmodeller (ModellDCAT-AP-NO) er en subklasse av dct:Standard (5), kan du på denne måten knytte en informasjonsmodell til et datasett, dvs. en informasjonsmodell som beskriver strukturen av datasettet.
  - På tilsvarende måte kan du knytte en informasjonsmodell (modelldcatno:InformationModel) til en datatjeneste (dcat:DataService) (6), dvs. en informasjonsmodell som beskriver strukturen av data som datatjenesten distribuerer.
  - Se Spesifikasjon for beskrivelse av informasjonsmodeller (ModellDCAT-AP-NO) for hvordan en informasjonsmodell og modellelementer i en informasjonsmodell beskrives.
- En datatjeneste (dcat:DataService) kan brukes til å gi tilgang til et eller flere datasett (dcat:Dataset). Du knytter et datasett (dcat:Dataset) til en datatjeneste (dcat:DataService) ved å bruke egenskapen Datatjeneste: tilgjengeliggjør datasett (dcat:servesDataset) (7).

Beskrivelse av kvalitet

Nytt i DCAT-AP-NO v.2 er at den nå benytter DQV (Data Quality Vocabulary) fra W3C for beskrivelse av kvalitet på f.eks. et datasett. DCAT-AP-NO spesifiserer imidlertid ikke i detalj hvordan klasser og egenskaper fra DQV skal/bør/kan brukes. Det er derfor utarbeidet en norsk applikasjonsprofil av DQV (DQV-AP-NO), som supplerer DCAT-AP-NO, hvilket betyr at klasser og egenskaper spesifisert i DQV-AP-NO kan brukes i tillegg til de i DCAT-AP-NO.

Følgende er kun noen eksempler på hvordan DQV-AP-NO brukes til å beskrive kvalitet på f.eks. et datasett.

Beskrivelse av kvantifiserbar kvalitet

Ved å bruke egenskapen Datasett: har måleresultat (dqv:hasQualityMeasurement) kan du knytte et måleresultat (dqv:QualityMeasurement) til et datasett (dcat:Dataset).

Iht. DQV-AP-NO skal et måleresultat (dqv:QualityMeasurement) videre knyttes til ett og bare ett kvalitetsmål (dqv:Metric). Det er predefinert et sett med kvalitetsmål og disse bør brukes når relevant. Predefinerte kvalitetsmål finnes på https://data.norge.no/vocabulary/dqvno (i RDF Turtle).

Videre, iht. DQV-AP-NO skal et kvalitetsmål (dqv:Metric) knyttes til én og bare én kvalitetsdeldimensjon (dvqno:SubDimension) som igjen skal knyttes til én og bare én kvalitetsdimensjon (dqv:Dimension). Ved å bruke predefinerte kvalitetsmål trenger du ikke å oppgi kvalitetsdeldimesjon og kvalitetsdimensjon ettersom de predefinerte kvalitetsmålene er allerede ferdig tilknyttet kvalitetsdeldimesjon og kvalitetsdimensjon.

Eksempler på predefinerte kvalitetsmål, i kvalitetsdeldimensjonen "underdekning" (dvqno:undercoverage) som er i kvalitetsdimensjonen "fullstendighet" (dqvno:completeness):

- manglende enheter (dqv:missingObjects): hvorvidt det mangler enheter i datasettet.
- antall manglende enheter (dqvno:numberOfMissigObjects): antall enheter som ikke er i datasettet men som forventes å være med.
- andel manglende enheter (dqvno:rateOfMissingObjects): antall enheter som mangler i forhold til antall enheter som skulle være med i datasettet.

Se også Veileder for beskrivelse av kvalitet på datasett – kvantifiserbar kvalitet.

Eksempler

- Manglende enheter: 2
- Kommentar: To bygninger mangler i datasettet.

Teknisk veiledning

Eksempel i RDF Turtle:

```
<etDatasett> a dcat:Dataset ; # datasett
  dqv:hasQualityMeasurement [ a dqv:QualityMeasurement ; # måleresultat
    dqv:isMeasurementOf dqvno:numberOfMissingObjects ; # antall manglende enheter
    dqv:value "2"^^xsd:nonNegativeInteger ; # antallet
    rdfs:comment "To bygninger mangler i datasettet."@nb ; # kommentar
    ] .
```

Beskrivelse av kvalitet i form av fritekst

Ved å bruke egenskapen Datasett: har kvalitetsnote kan du knytte en kvalitetsbeskrivelse i fritekst (dqv:QualityAnnotation) til et datasett (dcat:Dataset).

Iht. DQV-AP-NO er det anbefalt å knytte en kvalitetsnote (dqv:QualityAnnotation) til en eller flere kvalitetsdimensioner (dqv:Dimension), ved å bruke egenskapen dqv:inDimension. Det er predefinert flere kvalitetsdimensjoner og disse bør brukes når relevant. Predefinerte kvalitetsdimensjoner finnes på https://data.norge.no/vocabulary/dqvno (i RDF Turtle).

Eksempler

- · Kvalitetsdimensjon: fullstendighet
- Kvalitetsnote: Det tar i gjennomsnitt 24 dager fra en bygning står ferdig eller er revet til den er innlemmet i eller tatt ut fra datasettet.

Teknisk veiledning

Iht. DQV-AP-NO skal en kvalitetsnote (dqv:QualityAnnotation) alltid ha en oa:motivatedBy med verdi dqv:qualityAssessment (som er en predefinert instans av oa:Motivation). Selve teksten skal oppgis ved å bruke egenskapen oa:hasBody som peker til en instans av oa:TextualBody.

Eksempel i RDF Turtle:

```
<etDatasett> a dcat:Dataset ; # datasett
  dqv:hasQualityAnnotation [ a dqv:QualityAnnotation ; # kvalitetsnote
    oa:motivatedBy dqv:qualityAssessment ; # obligatorisk "motivasjon"
    dqv:inDimension dqvno:completeness ; # anbefalt kvalitetsdimensjon
    oa:hasBody [ a oa:TextualBody ; # selve teksten
        dct:format <http://publications.europa.eu/resource/authority/file-type/TXT> ; #
format
        dct:language <http://publications.europa.eu/resource/authority/language/NOB> ; #
språk
        rdfs:value "Det tar i gjennomsnitt 24 dager fra en bygning står ferdig eller er
revet til den er innlemmet i eller tatt ut fra datasettet." ; # teksten
        ] ;
        ] .
```

Beskrivelse av kvalitet i form av brukertilbakemeldinger

Iht. DQV-AP-NO er en brukertilbakemelding (dqv:UserFeedback) en type kvalitetsnote (dqv:QualityAnnotation). Du kan med andre ord knytte en brukertilbakemelding på kvalitet (dqv:UserQualityFeedback) til et datasett (dcat:Dataset), på tilsvarende måte som beskrivelse av kvalitet i form av fritekst. Se også Beskrivelse av kvalitet i form av fritekst for obligatoriske og anbefalte krav som også gjelder for brukertilbakemelding (dqv:UserFeedback) her.

Eksempler

- Kvalitetsdimensjon: fullstendighet
- Brukertilbakemelding: 24 dagers etterslep er mer enn bra nok for vårt statistiske formål.

Teknisk veiledning

Eksempel i RDF Turle:

```
<etDatasett> a dcat:Dataset ; # datasett
  dqv:hasQualityAnnotation [ a dqv:UserQualityFeedback ; # brukertilbakemelding
    oa:motivatedBy dqv:qualityAssessment ; # obligatorisk "motivasjon"
    dqv:inDimension dqvno:completeness ; # anbefalt kvalitetsdimensjon
    oa:hasBody [ a oa:TextualBody ; # selve teksten
        dct:format <http://publications.europa.eu/resource/authority/file-type/TXT> ; #
format
        dct:language <http://publications.europa.eu/resource/authority/language/NOB> ; #
språk
        rdfs:value "24 dagers etterslep er mer enn bra nok for vårt statistiske formål."
; # teksten
        ] ;
        ] .
```

Beskrivelse av at et datasett er autoritativt

Iht. DQV-AP-NO er et kvalitetssertifikat (dqv:QualityCertificate) en type kvalitetsnote (dqv:QualityAnnotation). Du kan med andre ord knytte et kvalitetssertifikat (dqv:QualityCertificate)

til et datasett (dcat:Dataset), på tilsvarende måte som beskrivelse av kvalitet i form av fritekst. Se også Beskrivelse av kvalitet i form av fritekst for obligatoriske og anbefalte krav som også gjelder for kvalitetssertifikat (dqv:QualityCertificate) her.

Eksempler

• Autoritativ kilde: ja

Teknisk veiledning

Vokabularet https://data.norge.no/vocabulary/dqvno (i RDF) inneholder et predefinert kvalitetssertifikat, dqvno:isAuthoritative, som er en "kvalitetsbeskrivelse som uttrykker at noe er autoritativt". Dette predefinerte kvalitetssertifikatet bør du bruke når du ønsker å si at et datasett er autoritativt.

Eksempel i RDF Turtle:

```
<etDatasett> a dcat:Dataset ;
dqv:hasQualityAnnotation dqvno:isAuthoritative . # datasettet er autoritativt
```

Beskrivelse av at kvaliteten er i samsvar med gitt standard/spesifikasjon

Ved å bruke egenskapen Datasett - i samsvar med kan du knytte en standard/spesifikasjon (dct:Standard) til et datasett (dcat:Dataset), for å informere om at datasettet er generert/vedlikeholdt i henhold til gitt(e) standard(er)/spesifikasjon(er).

Se Datasett - i samsvar med for hvordan egenskapen brukes.

Beskrivelse av juridiske rammer

For å knytte f.eks. en lovhjemmel til et datasett eller en datatjeneste, er det to steg (her under med utgangspunkt i datasett):

- 1. Et datasett (dcat:Dataset) kan referere til en eller flere regler (cpsv:Rule) ved hjelp av egenskapen Datasett: følger (cpsv:follows). Vokabularet cpsvno inneholder p.t. følgende predefinerte instanser av cpsv:Rule, og disse bør brukes når relevant:
  - behandlingsgrunnlag (cpsvno:ruleForDataProcessing): regel som regulerer behandling av data, spesielt personopplysninger
  - utleveringsregel (cpsvno:ruleForDisclosure): regel som regulerer utlevering av en ressurs (f.eks. et datasett)
  - skjermingsregel (cpsvno:ruleForNonDisclosure): regel som regulerer skjerming av en ressurs (f.eks. et datasett)
- 2. En regel (cpsv:Rule) kan referere til en eller flere regulative ressurser (eli:LegalResource) ved hjelp av egenskapen Regel: implementerer (cpsv:implements). Et eksempel på en regulativ ressurs er en lovhjemmel.
  - Egenskapen Regulativ ressurs: type (dct:type) er iht. DCAT-AP-NO obligatorisk for en regulativ ressurs (eli:LegalResource).

Se under Datasett - følger for eksempel i RDF Turtle.

Beskrivelse av tidsserie/datasettserie

For å beskrive datasett som inneholder en serie av datasett, anbefaler DCAT-AP-NO å bruke egenskapen Datasett: har del ("består av", dct:hasPart). Den motsatte egenskapen Datasett: er del av ("inngår i", dct:isPartOf) kan brukes til å knytte et datasett til en datasettserie.

Eksempler

- Datasettet "årsregnskap" består av datasettene "regnskap2017" og "regnskap2018"
- Datasettet "regnskap2017" og "regnskap2018" inngår i datasettet "årsregnskap"

Teknisk veiledning

Eksempel i RDF Turtle:

```
<årsregnskap> a dcat:Dataset ;
  dct:hasPart <regnskap2017>, <regnskap2018> .

<regnskap2017> a dcat:Dataset ;
  dct:isPartOf <årsregnskap> ;
  dct:temporal [a dct:PeriodOfTime ;
  dcat:startDate "2017-01-01"^^xsd:date ;
  dcat:endDate "2017-12-31"^^xsd:date ; ] .

<regnskap2018> a dcat:Dataset ;
  dct:isPartOf <årsregnskap> ;
  dct:temporal [a dct:PeriodOfTime ;
  dcat:startDate "2018-01-01"^^xsd:date ;
  dcat:endDate "2018-12-31"^^xsd:date ;
  dcat:endDate "2018-12-31"^xsd:date ;
  dcat:e
```

)

I skrivende stund holder W3C på å utarbeide v.3.0 av DCAT hvor det skal være en løsning for å kunne beskrive en "Datasettserie" mer presist. Den foreslåtte løsningen p.t. ser ut til å bruke en ny klasse "Datasettserie" (dcat:DatasetSeries) som er en subklasse av Datasett (dcat:Dataset), og datasettene (dcat:Dataset) knyttes til serien (dcat:DatasetSeries) ved å bruke en ny egenskap "Datasett - iSerie" (dcat:inSeries) som er en subegenskap av dct:isPartOf. Det diskuteres p.t. om det også skal innføres en ny egenskap "Datasettserie - seriemedlem" (dcat:seriesMember) som er den inverse av egenskapen dcat:inSeries og som er en subegenskap av dct:hasPart. Løsningen, når den vedtas i W3C og også tas i bruk av EU, er med andre en mer presis måte å bruke klassen Datasett (dcat:Dataset) og egenskapen erDelAv (dct:isPartOf). Inntil videre bruker vi dct:isPartOf eller dct:hasPart til å beskrive tidsserier/dataserier, som beskrevet ovenfor.

Beskrivelse av åpne data

Et datasett kan gjøres tilgjengelig via distribusjon(er) og/eller datatjeneste(r). Se ellers under Sammenheng mellom datasett, begrep, distribusjon, datatjeneste og informasjonsmodell for sammenheng mellom bl.a. datasett (dcat:Dataset), distribusjon (dcat:Distribution) og datatjeneste (dcat:DataService).

Apne data via distribusjon(er)

Åpne data kan tilgjengeliggjøres via distribusjoner. For at et datasett (dcat:Dataset) skal kunne betraktes som et datasett med åpne data, *skal* følgende oppfylles:

- 1. Datasettet *skal være offentlig tilgjengelig*. Egenskapen Datasett: tilgangsnivå (dct:accessRights) *skal* med andre ord ha verdi offentlig (http://publications.europa.eu/resource/authority/access-right/PUBLIC).
- 2. Datasettet *er gjort tilgjengelig*. Egenskapen Datasett: datasettdistribusjon (dcat:distribution) *skal* med andre ord ha minst én verdi, dvs. det skal være minst én distribusjon av datasettet.
- 3. Datasettet er gjort tilgjengelig med minst én distribusjon som er tilknyttet en *åpen lisens*. Egenskapen Distribusjon: lisens (dct:license) til minst én av distribusjonene (hvis flere distribusjoner) til datasettet *skal* med andre ord referere til en åpen lisens. Se Distribusjon lisens for mer om åpne lisenser.
  - a. Når tilgangen til distribusjonen som er tilknyttet en åpen lisens gis via en eller flere datatjenester (dcat:DataService) ved hjelp av egenskapen Distribusjon: tilgangstjeneste (dcat:accessService), skal minst én av datatjenestene (hvis flere datatjenester) i tillegg også være tilknyttet en åpen lisen. Egenskapen Datatjeneste: lisens (dct:license) til minst én av datatjenestene (hvis flere) skal med andre ord referere til en åpen lisens. Se Distribusjon lisens for mer om åpne lisenser.

Se ellers Sammenheng mellom datasett, distribusjon, datatjeneste, begrep og informasjonsmodell.

Teknisk veiledning

Eksempel i RDF Turtle:

```
<etDatasettMedÅpneData> a dcat:Dataset ; # datasett
  dct:accessRights <http://publications.europa.eu/resource/authority/access-
right/PUBLIC> ; # offentlig tilgjengelig (pkt.1)
  dcat:distribution [ a dcat:Distribution ; # en distribusjon (pkt.2)
    dct:license <http://publications.europa.eu/resource/authority/licence/CC_BY_4_0>
; # en åpen lisens (pkt.3)
    dcat:accessService [ a dcat:DataService ; # datatjeneste
    dct:license
<http://publications.europa.eu/resource/authority/licence/CC_BY_4_0> ; # en åpen
lisens (pkt.3a)
    ];
    ].
```

Åpne data via datatjeneste (aka API)

En datatjeneste (dcat:Dataservice) kan gi tilgang til åpne data. For at en datatjeneste (dcat:DataService) skal kunne sies å gi tilgang til datasett (dcat:Dataset) med åpne data, skal følgende oppfylles:

- 1. Datatjenesten (dcat:DataService) *skal* tilbys under en *åpen lisens*. Egenskapen Datatjeneste: lisens (dct:license) *skal* med andre ord referere til en åpen lisens. Se Distribusjon lisens for mer om åpne lisenser.
- 2. Datatjenesten *gir* tilgang til *data*. Egenskapen Datatjeneste: tilgjengeliggjør datasett (dcat:servesDataset) *skal* med andre ord referere til minst ett datasett (dcat:Dataset).
- 3. Alle (hvis flere) datasett (dcat:Dataset) som datatjenesten gir tilgang til, skal være offentlig tilgjengelige. Egenskapen Datasett: tilgangsnivå (dct:accessRights) til alle datasettene skal med andre ord ha verdi offentlig (http://publications.europa.eu/resource/authority/access-right/PUBLIC).

Teknisk veiledning

Eksempel i RDF Turtle:

```
<enDatatjeneste> a dcat:DataService ; # datatjeneste
  dct:license <http://publications.europa.eu/resource/authority/licence/CC_BY_4_0> ; #
en åpen lisens (pkt.1)
  dcat:servesDataset [ a dcat:Datasett ; # datasett (pkt.2)
    dct:accessRights <http://publications.europa.eu/resource/authority/access-
right/PUBLIC> ; # offentlig tilgjengelig (pkt.3)
  ] .
```

Bruk av kontrollerte vokabularer

Til flere av egenskaper er det krav til obligatorisk eller anbefalt bruk av kontrollerte vokabularer. Dette betyr at verdiene til de aktuelle egenskapene skal (obligatorisk bruk) eller bør (anbefalt bruk) hentes fra en eller flere av angitte kontrollerte lister. Se Om bruk av kontrollerte vokabularer i DCAT-AP-NO, for hvilke kontrollerte vokabularer som skal/bør brukes for hvilke egenskaper.

Om identifikator (dct:identifer)

Identifikatoren til en ressurs (et datasett, en datatjeneste, en katalog osv.) er som regel systemgenerert av verktøystøtte, slik at du som vanlig bruker ikke trenger å fylle ut verdien til denne egenskapen manuelt.

Teknisk veiledning

Beskrivelsen tar utgangspunkt i indikatoren til et datasett (Datasett: identifikator (dct:identifier), men den gjelder også for de andre klassene i DCAT-AP-NO der dct:identifer brukes.

Identifikatoren til et datasett [Datasett: identifikator] skal være unik og varig. Se Forvaltningsstandard for pekere til offentlige ressurser på nett.

Subjektet (det første leddet) i en RDF-trippel er per definisjon en identifikator (URI). I en konkret realisering vil instanser av klassen Datasett (dcat:Dataset) derfor få en «innebygd» identifikator.

For å ha minst mulig avvik fra EU-standarden som DCAT-AP-NO er basert på, har vi beholdt krav på at dct:identifier er obligatorisk for dcat:Dataset. dct:identifier trenger ikke å inneholde den samme identifikatoren som den innebygde URIen i en trippel, men *når* det er den samme identifikatoren, anbefales det at hele den innebygde URIen (subjektet i en trippel) kopieres til dct:identifier.

Eksempel i RDF Turtle:

```
<https://data.direks.eks/dataset/123> a dcat:Dataset ;
  dct:identifier "https://data.direks.eks/dataset/123"^^xsd:anyURI .
```